

Rozvoj Zlínského kraje v oblasti cestovního ruchu

Jana Holmanová

Bakalářská práce
2008

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav veřejné správy a regionálního rozvoje
akademický rok: 2007/2008

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana HOLMANOVÁ**
Studijní program: **B 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Rozvoj Zlínského kraje v oblasti cestovního ruchu**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Definujte cestovní ruch a zhodnoťte postavení cestovního ruchu v ekonomice České republiky.

II. Praktická část

- Analyzujte základní předpoklady cestovního ruchu ve Zlínském kraji.
- Vytvořte SWOT analýzu předpokladů cestovního ruchu ve Zlínském kraji.
- Navrhněte hlavní možnosti rozvoje cestovního ruchu ve Zlínském kraji.

Závěr

Rozsah práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- [1] VAŠKO, M. Cestovní ruch a regionální rozvoj. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2002. 96 s. ISBN 80-245-0445-6.
[2] HORNER, S., SWARBROOKE, J. Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času: Aplikovaný marketing služeb. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2003. 488 s. ISBN 80-247-0202-9.
[3] MALIŇÁK, J. Zlínský kraj: města a obce Zlínského kraje, tradice, historie, památky, turistika, současnost. Rožnov pod Radhoštěm: Proxima Bohemia, 2003. 303 s.
[4] NEKUDA, V. Zlínsko. 64. vyd. Brno: Spektrum, 1995. 784 s. ISBN 80-85048-57-4.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Jiří Novosák**
Ústav veřejné správy a regionálního rozvoje
Datum zadání bakalářské práce: **17. března 2008**
Termín odevzdání bakalářské práce: **23. května 2008**

Ve Zlíně dne 17. března 2008

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkan

doc. RNDr. René Wokoun, CSc.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

V této bakalářské práci se zabývám problematikou cestovního ruchu ve Zlínském kraji a jeho možným rozvojem. Úvodní kapitoly věnuji obecným specifikům cestovního ruchu jako jsou definice, typologie, terminologie a ekonomický význam. Další kapitoly analytické části jsou stěžejní pro tuto práci a snažím se zde analyzovat jednotlivé předpoklady cestovního ruchu ve Zlínském kraji – speciálně pro Zlínsko, Uherskohradištsko, Vsetínsko a Kroměřížsko. Získané poznatky shrnuji ve SWOT analýze a závěrečné kapitole navržením možných řešení vedoucích ke zlepšení stávající situace.

Klíčová slova: cestovní ruch, Zlínský kraj, předpoklady cestovního ruchu

ABSTRACT

In this bachelor dissertation I deal with the issue of tourism and its potential development in the Zlín region. Introductory chapters I devote to the general specificities of tourism such as definitions, typology, terminology and economic importance. Next chapters of analytic part are the core of this work and I try to analyze some of the tourism suppositions in the Zlín region – especially for Zlínsko, Uherskohradištsko, Vsetínsko and Kroměřížsko. Obtained findings I summarize in SWOT analysis and in the concluding chapter I try to suggest a possible solving that can conduct to improvement of current situation.

Keywords: tourism, Zlín region, suppositions of tourism

Ráda bych na tomto místě poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce Mgr. Novosákovi za poskytnuté rady, připomínky a čas. Poděkování rovněž patří mým nejbližším - rodičům, manželovi a dětem, kteří mi byli po celou dobu studia neocenitelnou oporou.

OBSAH

ÚVOD.....	8
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ CESTOVNÍHO RUCHU.....	12
1.1 ÚČASTNÍCI CESTOVNÍHO RUCHU.....	13
1.2 TYPOLOGIE CESTOVNÍHO RUCHU	15
2 VÝZNAM CESTOVNÍHO RUCHU V EKONOMICE ČESKÉ REPUBLICKY	18
2.1 VÝZNAM	18
2.2 RAJONIZACE ČESKÉ REPUBLICKY	22
II PRAKTICKÁ ČÁST	25
3 CHARAKTERISTIKA ZLÍNSKÉHO KRAJE.....	26
3.1 HISTORIE	26
3.2 SYMBOLY	27
3.3 POLOHA.....	28
3.4 PROGRAMOVÉ DOKUMENTY	29
3.5 NÁVŠTĚVNOST ZLÍNSKÉHO KRAJE.....	33
3.6 KOMPLEXNÍ SBĚR DAT VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	36
3.7 PROPAGACE A INFORMAČNÍ ZDROJE	36
4 ZÁKLADNÍ PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	39
4.1 ZLÍNSKO	42
4.1.1 Přírodní předpoklady.....	42
4.1.2 Kulturně-historické předpoklady.....	44
4.1.3 Společenské předpoklady	45
4.1.4 Realizační a stimulační předpoklady.....	47
4.2 UHERSKOHRADIŠŤSKO.....	51
4.2.1 Přírodní předpoklady.....	51
4.2.2 Kulturně-historické předpoklady.....	52
4.2.3 Společenské předpoklady	54
4.2.4 Realizační a stimulační předpoklady.....	56
4.3 KROMĚŘÍŽSKO.....	58
4.3.1 Přírodní předpoklady	58
4.3.2 Kulturní a historické předpoklady.....	59
4.3.3 Společenské předpoklady	61
4.3.4 Realizační a stimulační předpoklady.....	62
4.4 VSETÍNSKO	63
4.4.1 Přírodní předpoklady.....	63
4.4.2 Kulturně – historické předpoklady	65
4.4.3 Společenské předpoklady	66
4.4.4 Realizační a stimulační předpoklady.....	67

5	ANALÝZA SWOT	70
5.1	PŘÍRODNÍ PŘEDPOKLADY	70
5.1.1	Silné stránky	70
5.1.2	Slabé stránky	70
5.1.3	Příležitosti	70
5.1.4	Ohrožení	71
5.2	KULTURNĚ – HISTORICKÉ PŘEDPOKLADY	71
5.2.1	Silné stránky	71
5.2.2	Slabé stránky	71
5.2.3	Příležitosti	71
5.2.4	Ohrožení	72
5.3	SPOLEČENSKÉ PŘEDPOKLADY	72
5.3.1	Silné stránky	72
5.3.2	Slabé stránky	72
5.3.3	Příležitosti	72
5.3.4	Ohrožení	73
5.4	REALIZAČNÍ A STIMULAČNÍ PŘEDPOKLADY	73
5.4.1	Silné stránky	73
5.4.2	Slabé stránky	74
5.4.3	Příležitosti	74
5.4.4	Ohrožení	75
6	NÁVRHY MOŽNÝCH ŘEŠENÍ ROZVOJE ZLÍNSKÉHO KRAJE V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU	76
6.1	PŘÍRODNÍ PŘEDPOKLADY	76
6.2	KULTURNĚ – HISTORICKÉ PŘEDPOKLADY	76
6.3	SPOLEČENSKÉ PŘEDPOKLADY	77
6.4	REALIZAČNÍ A STIMULAČNÍ PŘEDPOKLADY	78
	ZÁVĚR	80
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	82
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	85
	SEZNAM OBRÁZKŮ	86
	SEZNAM TABULEK	87

ÚVOD

Cestovní ruch je složitým socioekonomickým jevem považovaným za odvětví budoucnosti neboť jeho rozvoj a řízení znamená nejen hospodářský přínos společnosti, ale má i pozitivní vliv na zachování původních tradic a kultur a současně na ochranu životního prostředí. Cestovní ruch je chápán jako dynamicky se rozvíjející hospodářsko-ekonomické odvětví, jenž významně ovlivňuje celou řadu ekonomických ukazatelů jako je zaměstnanost, platební bilance a socioekonomický rozvoj regionu, podíl na tvorbě HDP, vliv na příjmy místních rozpočtů.

Odvětví cestovního ruchu patří mezi nejvýznamnější součásti národního i celosvětového trhu. Dle údajů Světové organizace cestovního ruchu (WTO- World Tourism Organization) a Světové rady cestování a cestovního ruchu je cestovní ruch největším zaměstnavatelem na světě, kde je zhruba 9-10 % pracovních sil vázána do oblasti služeb a cestovního ruchu a i nadále se počítá s dalším dynamickým rozvojem.

Rovněž Zlínský kraj v sobě skrývá, do značné míry, nevyužitý potenciál v oblasti cestovního ruchu. Zlínský kraj je zcela jedinečný svou polohou, je zde řada horských masívů spolu s rozsáhlými a úrodnými nížinami. Navíc se zde setkávají tři etnografické oblasti – Valašsko, Haná a Slovácko. V kraji jsou zachované staré lidové tradice a s tím spojené tradiční kulinářské speciality a slavnosti. Každý návštěvník má možnost vybrat si z celé řady památek, muzeí, divadel a navštívit hudební, filmové či divadelní festivaly. Kraj nabízí také příležitost sportovního vyžití od lyžování přes jízdu na kole, plavání až po golf. Tento region je rovněž protkán několika stovkami značených turistických a cyklistických tras. Zlínský kraj se ovšem v současnosti potýká také s řadou nedostatků bránících možnému rozvoji cestovního ruchu. Na tyto bych chtěla poukázat a navrhnout možné cesty jejich řešení v závěrečné kapitole této práce.[4]

S rozvojem celého Zlínského kraje je neodmyslitelně spojena celá řada významných osobností. Samotné centrum Zlínského kraje město Zlín je pozoruhodné svou funkcionalistickou podobou, na které se podíleli architekti František Gahura, Corbusier, Kotěra a Karlík.

Město Zlín proslavila tvorba animovaného filmu a tudíž režisér Karel Zeman a režisérka Hemína Týrlová. Nesmíme také opomenout zlínského rodáka etnografa Františka Bartoše a kroměřížského rodáka Maxe Švabinského. Z pohledu cestovního ruchu jsou ale asi nejvýznamnější celosvětově známí cestovatelé M. Zikmund a J. Hanzelka, kteří na dlouhé roky spojili své životy se Zlínem, a proto ve zlínském zámku ve stálé expozici můžeme vidět cenné pozoruhodnosti a zajímavosti, které získali při svých cestách.

Na základě výše uvedených poznatků byly cíle této bakalářské práce definovány takto:

- podat ucelený pohled na problematiku rozvoje cestovního ruchu ve Zlínském kraji
- představit danou oblast jako velmi atraktivní místo pro strávení volného času
- zmapovat současnou situaci cestovního ruchu ve Zlínském kraji
- upozornit na nedostatky, které negativně působí na budoucí rozvoj cestovního ruchu Zlínského kraje
- navrhnout možná řešení ke zlepšení stávající situace

Ke zpracování tohoto tématu byly použity metody sběru sekundárních dat, jejich třídění, vyhodnocování, komparace a následná analýza SWOT zakončená syntézou. Současně uplatnění metody vlastního pozorování a metody rozhovoru s pracovníky krajského úřadu Zlínského kraje, zabývajících se problematikou cestovního ruchu.

Práce je tématicky rozčleněna do šesti kapitol. Obsahem prvních dvou kapitol, tvořících teoretickou část, je přiblížení problematiky cestovního ruchu, vymezení základních definic a specifikování jednotlivých forem tohoto dynamického odvětví. Současně je zde definován význam cestovního ruchu v ekonomice České republiky spolu s rajonizací naší vlasti. Pramenem k vytvoření těchto podkladů byly rešerše z odborné literatury a dalších neméně významných zdrojů. Tato část mé bakalářské práce se stala základem pro tvorbu praktické části, která je rozčleněna do zbývajících čtyř kapitol. První z nich je zaměřena na obecnou charakteristiku Zlínského kraje a jeho dispozic pro rozvoj cestovního ruchu. Následuje analýza zaměřená, s ohledem na rozsah práce, na čtyři základní předpoklady cestovního

ruchu ve Zlínském kraji tématicky rozčleněná pro oblasti Zlínsko, Uherskohradištsko, Kroměřížsko a Vsetínsko. Na tuto kapitolu plynule navazuje SWOT analýza Zlínského kraje pro oblast cestovního ruchu. Závěrečná část je návrhem možných cest k rozvoji cestovního ruchu ve Zlínském kraji, které vychází z výsledků získaných z předcházejících kapitol. Obě závěrečné kapitoly jsou opět tématicky rozděleny podle jednotlivých předpokladů cestovního ruchu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ CESTOVNÍHO RUCHU

Cestovní ruch je velmi složitým fenoménem, který má mnoho vazeb na oblasti lidské činnosti. Na cestovní ruch je třeba nahlížet jako na jev působící na prostředí, ve kterém se odehrává, a naopak toto prostředí bezprostředně působí na cestovní ruch. Pro lepší pochopení této oblasti je nezbytné vnímat a definovat cestovní ruch z mnoha hledisek a úhlů pohledu.

Dle Světové organizace cestovního ruchu (WTO – World Tourism Organization) jde o aktivity lidí cestujících na přechodnou dobu do míst mimo jejich obvyklé prostředí (mimo místo jejich bydliště) nebo pobývajících v těchto místech ne déle než jeden rok u mezinárodního cestovního ruchu, šest měsíců u domácího cestovního ruchu za účelem trávení volného času, obchodu nebo za jiným účelem, přičemž hlavní účel cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti.

Za výstižný považuji také názor Susan Horner, že na cestovní ruch se nemá nahlížet jen jako na samostatné odvětví, ale také jako na činnost, jenž je výsledkem služeb celé řady dalších odvětví a to ubytování, stravování a doprava. A v případě, že se jedná o průmysl cestovního ruchu, pravděpodobně se skládá ze služeb pořadatelů zájezdů, cestovních kanceláří a cestovních agentur. [1]

Velmi dobře se podařilo skloubit tato dvě pojetí cestovního ruchu agentuře CzechTourism, když tento obor definovala jako komplexní, mnoha oblastmi a z mnoha hledisek se prolínající společenský jev, který souvisí s narůstající mobilitou lidí motivovanou uspokojováním jejich potřeb v oblasti využití volného času, rekreace, cestování a poznání; odvětvím, které zahrnuje dopravu, ubytování a stravovací služby, služby cestovních kanceláří a agentur, průvodcovské služby, informační systémy a další služby spojené s cestovním ruchem, jenž musí být založen na dlouhodobém šetrném využívání, ochraně a rozvoji potenciálu přírodního i společenského prostředí.[6]

1.1 Účastníci cestovního ruchu

Cílem cestovního ruchu, je u všech vyvíjených aktivit, zajistit uspokojování potřeb a požadavků jednotlivých účastníků cestovního ruchu, které je možno, dle Českého statistického úřadu, rozdělit do následujících základních kategorií: [7]

- **Návštěvník** (účastník cestovního ruchu)
 - **Jednodenní návštěvník** (někdy také nazývání jako exkursionalisté nebo výletníci) – účastník cestovního ruchu bez přenocování
 - **Turista** – účastník cestovního ruchu, který aspoň jednou přenocuje mimo své obvyklé prostředí¹
- **Tranzitní návštěvník** – je samostatnou kategorií, neboť může být obecně jednodenní, ale také turista. Jedná se o návštěvníky, kteří se zastaví v dané lokalitě nebo zemi na své cestě do jiného cíle cesty. Z hlediska definice sem spadají rovněž letecké transfery.

Mimo tuto typologii lze návštěvníky rozlišovat na dvě základní kategorie:

- **Rezident (domácí návštěvník)**, jehož rezidentská země je stejná jako navštívená země. Může to být občan sledované země i cizí státní příslušník žijící ve sledované zemi
- **Nerezident (zahraniční návštěvník)**, jehož země sídla je jiná, než je navštívená země. Za nerezidenta je považován také občan sledované země trvale žijící v cizině.

Sociolog Cohen se detailněji zabýval typologií turistů, které rozdělil následujícím způsobem: [1]

- **Institucionalizovaní cestovatelé**

¹ Přičemž obvyklé prostředí je velmi obtížné definovat a v jednotlivých zemích je chápáno odlišně. Podle mezinárodní definice je za obvyklé prostředí považováno bydliště respondenta (trvalé i přechodné) dále přímé okolí tohoto bydliště, pracoviště, škola a jiná často navštěvovaná místa (častěji než jedenkrát týdně) a pravidelně, přestože mohou být značně vzdálena od bydliště.

- **Organizovaný masový turista** – je turista, který si kupuje dovolenou jako balíček služeb, volí některou populární destinaci, většinou jede společně se skupinou přátel a často tráví většinu dovolené v hotelu nebo jeho bezprostředním okolí.
- **Individuální masový turista** – je člověk, který si kupuje volnější balíček umožňující větší svobodu pohybu, například letecký zájezd kombinovaný s použitím pronajatého automobilu. Obvykle se drží vyjetých cest, ale příležitostně se pustí i do odvážnějších akcí.

➤ **Neinstitucionalizovaní cestovatelé**

- **Turista – průzkumník (objevitel)** – si plánuje své cesty sám, záměrně se vyhýbá kontaktům s jinými turisty a pokouší se seznamovat s místními obyvateli. Nicméně přitom chce mít určitou úroveň komfortu a bezpečnosti.
- **Turista - tulák** – se chce stát součástí místní komunity, i když jen dočasně. Tento turista nemá žádný předem připravený itinerář a snaží se distancovat od jakékoliv formy cestovního ruchu.

První typ cestovatelů je cílovým trhem cestovních kanceláří, ale druhý typ neinstitucionalizovaní cestovatelé jsou velmi důležití pro jednotlivé destinace neboť bezprostředně souvisejí s rozvojem udržitelného cestovního ruchu.

Cohen současně dělí turisty podle typů zážitků, které hledají: [1]

- **Rekreační turista** – turista, kterému jde spíše o fyzickou rekreaci než o kulturní nebo společenskou náplň
- **Diverzální turista** – turista, který hledá rozmanitost a snaží se tak zapomenout na starosti každodenního života
- **Zážitkový turista** – turista, který vyhledává autentické zážitky
- **Experimentální turista** – turista, který hledá užší kontakty s místní kulturou
- **Existenciální turista** – turista, kterému jde o úmysl plně se ponořit do cizích kultur a životních stylů.

1.2 Typologie cestovního ruchu

Pro lepší pochopení provázanosti cestovního ruchu s ekonomickými ukazateli a prohloubení poznatků ke studiu tohoto oboru je nezbytné definovat jednotlivé formy cestovního ruchu.

Dle Českého statistického úřadu je členění následující: [7]

- **Příjezdový cestovní ruch (také aktivní)** – zahrnuje návštěvu nerezidentů na ekonomickém území sledované země. Spotřeba příjezdového cestovního ruchu je chápána jako celkový objem prostředků vydaných na cestovní ruch nerezidenty a plynoucích do navštěvované země. To znamená, že započítávána je i ta část výdajů, které jsou zaplacené mimo ekonomické území (ve vlastní zemi nerezidenta), ale směřující formou různých plateb do sledované země. (například část výdajů na zájezd)
- **Domácí cestovní ruch** – je cestovní ruch domácích návštěvníků na ekonomickém území sledované země. Spotřeba domácího cestovního ruchu je spotřeba rezidentských návštěvníků ve sledované zemi, a to i ta část spotřeby spojené s návštěvou (konečným cílem cesty) jiné země, pokud byla realizována ve sledované zemi (například marže cestovních kanceláří či agentur zajišťujících zahraniční zájezd)
- **Výjezdový cestovní ruch (také pasivní)** – zahrnuje návštěvu a pobyt rezidentů mimo ekonomické území sledované země. Spotřeba výjezdového cestovního ruchu je chápána jako spotřeba rezidentských návštěvníků mimo ekonomické území vlastní země. Nezahrnuje výrobky zakoupené na cestu nebo po cestě ve vlastní zemi (ty patří do spotřeby domácího cestovního ruchu)
- **Vnitřní (interní) cestovní ruch** (domácí a příjezdový) – je cestovní ruch rezidentů i nerezidentů na ekonomickém území sledované země
- **Národní cestovní ruch** (domácí a výjezdový) – je cestovní ruch rezidentů na ekonomickém území a mimo ekonomické území sledované země
- **Zahraníční cestovní ruch** – zahrnuje příjezdový a výjezdový cestovní ruch

Naproti tomu Malá se ve svém členění cestovní ruchu zaměřuje na motivy účasti na cestovním ruchu. Většinu návštěvníků nevede k cestování pouze jeden motiv a proto vezme me v úvahu ten prvek, který byl tím nejdůležitějším při rozhodování.

Formy cestovního ruchu z tohoto hlediska: [2]

- **Rekreační cestovní ruch** – motivem je fyzická a psychická regenerace, nejčastější forma (například chataření a chalupaření)
- **Kulturně poznávací cestovní ruch** – motivem je poznávání historie, kultur, zvyků, tradic. V dnešní době by nabídky takto orientovaných zájezdů neměly chybět v žádné větší cestovní kanceláři.
- **Cestovní ruch s náboženskou orientací** – motivem je návštěva poutních a posvátných míst, památek a událostí. Jedná se o jednu z nejstarších forem cestovního ruchu
- **Cestovní ruch se vzdělávacími prvky** – motivem je vzdělání, většinou vyhledávání autentických míst pro studium
- **Cestovní ruch se společenskými motivy** – motivem je nejčastěji návštěva rodiny, přátel, zájmových společenských akcí
- **Zdravotně orientovaný cestovní ruch** – motivem je zdravotní regenerace, prevence, rehabilitace a podobně. Jedná se o lázeňská střediska s přísným zdravotním prostředím
- **Sportovně orientovaný cestovní ruch** – motivem je sport, a to jak ve formě pasivní tak, a to především, ve formě aktivní. Jedná se o dynamicky se rozvíjející formu cestovního ruchu s častou podporou ze strany státu. Je možno sem přiřadit i lovecky orientovanou turistiku
- **Cestovní ruch orientovaný na poznávání přírodních prostředí** – motivem je hlubší poznávání přírodního prostředí, přírodních rezervací, národních parků a dalších
- **Cestovní ruch s dobrodružnými motivy** – motivem je adrenalin, testování svých vlastností a schopností, honba za intenzivními zážitky. Jedná se o velmi mladou formu cestovního ruchu

- **Cestovní ruch s profesními motivy** – motivem jsou profesní aspekty. Charakteristickým je průběh v rámci pracovní doby. Jedná se o obchodní, kongresový, selekční a incentivní cestovní ruch
- **Cestovní ruch specificky orientovaný** – motivy mohou být značně rozličné (například nákupy, politika...)

2 VÝZNAM CESTOVNÍHO RUCHU V EKONOMICE ČESKÉ REPUBLIKY

2.1 Význam

Svůj význam cestovní ruch dokazuje prostřednictvím svého nesporně pozitivního vlivu na další hospodářská odvětví zejména obchod, stavebnictví, bankovníctví, telekomunikace, kulturu a sport. Celkem je takto druhotně ovlivněných odvětví více než dvacet. V neposlední řadě hraje cestovní ruch pozitivní roli v rozvoji a zlepšování podmínek v hospodářsky slabých oblastech. Má totiž schopnost vytvářet nové pracovní příležitosti a finanční zdroje pro rozvoj těchto území. Tato vlastnost cestovního ruchu je přínosem nejen pro místní obyvatelstvo, ale tvoří i sociálně-kulturní zázemí a posiluje tak současně tamní identitu z hlediska hrdosti na místní tradice a kulturní specifika. A jelikož má i značný vliv na tvorbu hrubého domácího produktu je v zájmu každého státu důsledně dbát o jeho neustálý rozvoj.[7]

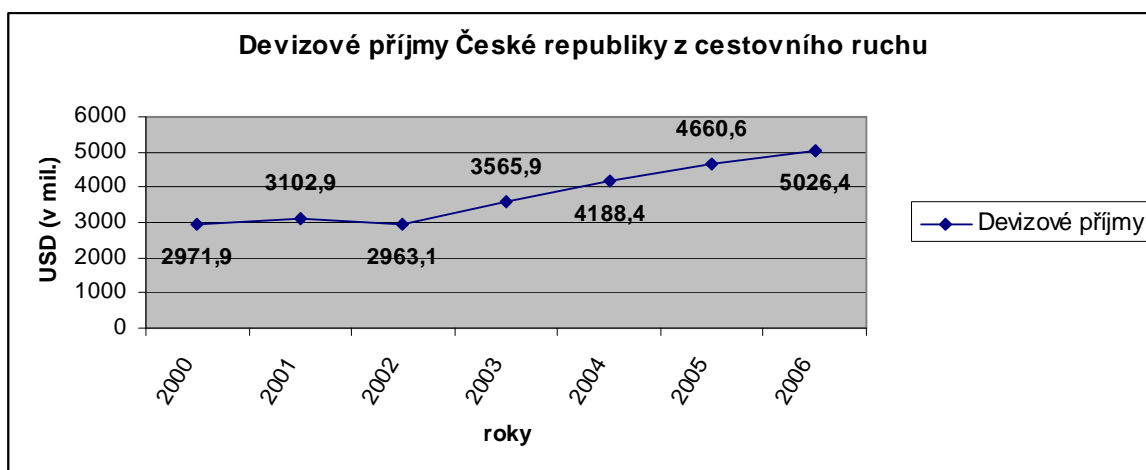
Na základě analýzy, kterou provedl Český statistický úřad, bylo ve druhém čtvrtletí 2007 ubytováno v hromadných zařízeních na území České republiky 3,4 milionu hostů, což je o 2,3 % více než ve stejném období předchozího roku. Z toho zahraničních hostů bylo o 1,5 % a domácích o 3,3 % více. Počty přenocovaných se zvýšily jen o 0,6 %, přičemž počet přenocování zahraničních turistů vzrostl o 1,7 %, naopak počet přenocování domácích turistů klesl o 0,7 %. Ovšem průměrná doba přenocování mírně klesla.

Nejvíce hostů – 1,8 milionu – se ubytovalo v kategorii ostatní hotely a pensiony, což představovalo meziroční přírůstek 3,8 %. Nejvyšší nárůst příjezdů hostů však zaznamenaly čtyř a pěti hvězdičkové hotely (o 5,4 %, respektive 4,5 %). Výrazně se zvýšil počet rezidentů v pěti hvězdičkových hotelích (o 54,9 %), jejich podíl na počtu ubytovaných hostů v této kategorii byl však pouze 9,3 % a na celkovém počtu hostů. V hromadných ubytovacích zařízeních dokonce jen 0,5 %.[7]

Pro sledování významu a vývoje cestovního ruchu je nejvýznamnějším a nejpřesnějším ukazatelem „devizové příjmy z platební bilance“. Ministerstvo pro místní rozvoj informo-

valo, na základě údajů z platební bilance, zveřejněných Českou národní bankou, o vývoji cestovního ruchu v České republice ve vztahu k příjmům tohoto oboru v naší vlasti za období 2000 – 2006. Bylo zjištěno, že ve sledovaných letech došlo k nepatrnému nárůstu devizových příjmů z cestovního ruchu.

Z následujícího grafu vyplývá, že v roce 2000 byly zaznamenány devizové příjmy z cestovního ruchu v objemu 2.971,9 miliard USD. Od tohoto roku je patrný nárůst objemu těchto příjmů s výjimkou roku 2002, kdy Českou republiku postihly ničivé povodně. V roce 2006 tento objem dosáhl hodnoty 5.026,4 miliardy USD.[8]

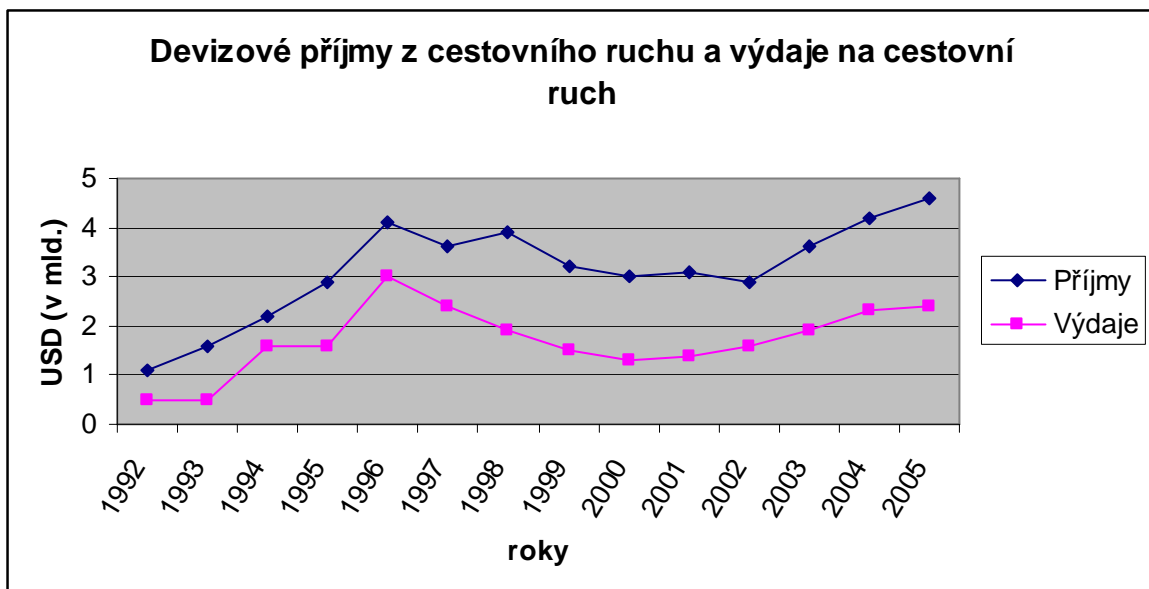
Obr. 1 – devizové příjmy České republiky z cestovního ruchu [8]

Tyto údaje z platební bilance České národní banky odpovídají statistice, jež byla zveřejněna Světovou organizací cestovního ruchu. Tempo nárůstu devizových příjmů z cestovního ruchu v rámci České republiky je srovnatelné například s Francií, neboť při porovnávání výše příjmů z cestovního ruchu v roce 1995 s rokem 2006, se tyto zvýšily v obou zemích 1,7-krát. Současně státy sousedící s Českou republikou, jež jsou srovnatelné, jak z hlediska velikosti tak počtem obyvatel, zaznamenaly o něco nižší tempo nárůstu příjmů (Maďarsko 1,5-krát a Rakousko 1,3-krát).[8]

V tomto nastoleném trendu Česká republika pokračuje i v roce 2007, o čemž svědčí analýza aktuálních údajů provedená Českým statistickým úřadem. Zde bylo zjištěno, že devizo-

vé příjmy České republiky z příjezdového cestovního ruchu v 1. čtvrtletí 2007 dosáhly hodnoty 24,8 miliard korun a jejich nárůst, oproti stejnému období minulého roku, představují 8,3 %.[7]

Příjmů ovšem nemůže být dosaženo izolovaně bez současné existence výdajů a toto platí i v případě investic do oblasti cestovního ruchu. Níže uvedený graf ilustruje současný vývoj devizových příjmů a výdajů na cestovní ruch sledovaný v období 1999-2005. Z tohoto grafického vyjádření je patrné, že od roku 2003 se devizové příjmy i výdaje z cestovního ruchu zvyšují shodným tempem a poměrně rovnoměrně v průměru o 12 % ročně. [8]

Obr. 2 – devizové příjmy z cestovního ruchu a výdaje na cestovní ruch [8]

Pramen: Česká národní banka

Dalším klíčovým údajem, vyjadřujícím vliv cestovního ruchu na ekonomiku státu, je stanovení podílu cestovního ruchu na tvorbě Hrubé přidané hodnoty (dále HPH) a Hrubého domácího produktu (dále HDP), přičemž přidanou hodnotu cestovního ruchu lze definovat jako přidanou hodnotu vytvořenou jednotlivými charakteristickými odvětvími cestovního ruchu a ostatními odvětvími národního hospodářství k uspokojení spotřeby vnitřního cestovního ruchu. [7]

Následující tabulka zobrazuje, že i přes zvyšování hodnot spotřeby vnitřního cestovního ruchu v letech 2002 – 2006 podíl cestovního ruchu na HPH a HDP České republiky mírně klesal. Nejvyšších hodnot dosáhl v roce 2003, kdy podíl na tvorbě HPH a HDP národní ekonomiky dosáhl shodné výše 3,4 %. V dalších letech byl již podíl na tvorbě domácího produktu vždy o něco vyšší, což bylo způsobeno jednak rychlejším růstem daní v cestovním ruchu oproti daním celého hospodářství, jednak dynamičtějším růstem ostatních odvětví ekonomiky České republiky ve srovnání s odvětvím cestovního ruchu. V roce 2005 představoval podíl HPH cestovního ruchu na celku již pouze 2,8 % a podíl na HDP 3,1 %.[7]

Tab. 1 – Hlavní ukazatele národního hospodářství v letech 2003-2005 [7]

HLAVNÍ UKAZATELE NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ V LETECH 2003-2005			
Hlavní ukazatele národního hospodářství a cestovního ruchu v České republice (v mil.Kč/v %)	2003	2004	2005
Produkce celkem	6 385 402	7 042 977	7 460 976
Hrubá přidaná hodnota (HPH)	2 343 070	2 495 994	2 662 205
Daně mínus dotace	236 150	283 423	311 261
Hrubý domácí produkt (HDP)	2 579 220	2 779 417	2 973 466
Spotřeba vnitřního cestovního ruchu	195 886	213 080	216 870
Podíl cestovního ruchu na HPH (v %)	3,40%	3,10%	2,80%
Podíl cestovního ruchu na HDP (v %)	3,40%	3,40%	3,10%

Pramen: ČSÚ

Vstupem do Evropské Unie v roce 2004 začalo Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky využívat možnost čerpat podporu cestovního ruchu a to prostřednictvím strukturálních fondů Evropské Unie.

Cestovnímu ruchu je aktuálně věnovaná Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2007-2013, jenž byla usnesením č. 1239 ze dne 7. listopadu 2007 schválena vládou České republiky. Jedná se o střednědobý strategický dokument, který vychází z rozvojových možností jednotlivých oblastí České republiky v oblasti cestovního ruchu. Snahou této koncepce je mobilizace privátních zdrojů zaměřených na cestovní ruch, rozvoj systémového a koncepčního přístupu veřejné správy na všech úrovních jako zdroje konkurenceschopnosti, zaměstnanosti a hospodářského růstu v územích s rozsáhlých potenciálem pro efektivní rozvoj tohoto odvětví. Cílem tohoto dokumentu je

harmonizovat činnosti v oblasti cestovního ruchu České republiky a Evropské unie a zajistit tak nástroj, jenž by efektivně zajistil udržitelný rozvoj cestovního ruchu v České republice v následujícím programovém období a bude dostatečně reflektovat význam cestovního ruchu pro národní hospodářství České republiky. [5]

Hlavní strategické cíle Koncepce jsou vyjádřeny v následujících čtyřech prioritách:

Priorita 1: Konkurenceschopnost národních a regionálních produktů cestovního ruchu

Priorita 2: Rozšiřování a zkvalitnění infrastruktury a služeb cestovního ruchu

Priorita 3: Marketing cestovního ruchu a rozvoj lidských zdrojů

Priorita 4: Vytváření organizační struktury cestovního ruchu [5]

Příznivá a potěšitelná je pro naši republiku také prognóza Světové organizace cestovního ruchu podle jejichž odhadů bude Česká republika patřit v roce 2020 k desítce nejnavštěvovanějších zemí světa. V tomto roce by do naší republiky mělo přicestovat okolo 44 milionu turistů, což by znamenalo 2,7 % podílu na celosvětovém trhu cestovního ruchu. [6]

Jedním z hlavních předpokladů rozvoje cestovního ruchu v České republice bude, podle agentury CzechTurism, vytváření atraktivní nabídky pro klienty ve formě nových ucelebných produktů a produktových balíčků cestovního ruchu. A pro vytvoření takovýchto balíčků má Česká republika vskutku výhodné podmínky vyplývající z geografické polohy, přírodních a kulturních hodnot, relativně dobrých základů turistické infrastruktury (zejména ve srovnání s ostatními státy střední a východní Evropy) a potenciálně schopných lidských zdrojů, jenž disponují uměním improvizace a přizpůsobivosti, vycházející z historicky krátké, ale o to intenzivnější sounáležitosti s východoevropskými kulturami. A toto vše v globálu vytváří jedinečnou kombinaci rozvojového potenciálu cestovního ruchu.[6]

2.2 Rajonizace České republiky

Vzhledem k nevelké rozloze nemůže být potenciál České republiky nabízen jako celek na zahraničních trzích. Zatímco zámořské státy nás vnímají jen jako nepatrnou součást Evropy, bezprostředně sousedící státy dokáží vnímat i menší územní členění. Rezidenti se ori-

entují na základě podrobného členění. Jako kompromis mezi chápáním České republiky nerezidentů a rezidentů vzniklo podrobné členění území stanovením turistických oblastí a regionů České republiky. Jejich členění vychází z programu rozvoje cestovního ruchu krajů, regionů a oblastí, jež vznikly v období 1999 – 2003. Výsledkem je vytvoření 15 turistických regionů v rámci České republiky. Pro každý turistický region byl ustanoven koordinátor cestovního ruchu, který spolu s dalšími aktivitami zabezpečuje zejména oboustrannou komunikaci s agenturou Czech Tourism. Výsledkem jejich marketingové činnosti je tvorba programových materiálů pro celý region, prezentace regionu na zahraničních a domácích veletrzích a výstavách, regionální internetová prezentace a pomoc při vytváření nových regionálních turistických produktů.[6]

Jsou území, jež jsou typické určitým druhem cestovního ruchu, který jednotlivé prvky dané oblasti propojuje a sjednocuje, ale zároveň umožňuje odlišení od ostatních regionů. Stěžejní význam vytvoření těchto turistických regionů je postaven na ucelené prezentaci země, která nabízí seskupení turistických produktů jednotlivých turistických regionů. Slouží tedy k podpoře prezentace České republiky doma, ale i v zahraničí. Specifikem je, že turistické regiony zpravidla nekorespondují s územně správním členěním státu. V současné době jsou na území České republiky evidovány tyto turistické regiony: Praha, okolí Prahy, Jižní Čechy, Šumava, Plzeňsko, Západočeské lázně, Severozápadní Čechy, Český sever, Český ráj, Východní Čechy, Vysočina, Jižní Morava, **Střední Morava**, Severní Morava a Slezsko a Krkonoše.[6]

Turistické regiony je možno dále podrobně členit na menší území, a to turistické oblasti. Tyto však souží především pro potřeby domácího cestovního ruchu. Rozlišujeme následující turistické oblasti: Praha, Střední Čechy-západ, Střední Čechy-jihovýchod, Střední Čechy-severovýchod-Polabí, Jižní Čechy, Šumava-východ, Chodsko, Plzeňsko, Tachovsko-Stříbrsko, Západočeský lázeňský trojúhelník, Krušné hory-západ, Krušné hory a Podkrušnohoří, České středohoří a Žatecko, Děčínsko a Lužické hory, Máchův kraj, Lužické hory a Jestědský hřbet, Frýdlantsko, Jizerské hory, Český ráj, Krkonoše-západ, Krkonoše-střed, Krkonoše-východ, Podzvičínsko, Kladské pomezí, Hradecko, Orlické hory a Podorlicko, Pardubicko, Chrudimsko-Hlinecko, Svitavsko, Vysočina, Moravský kras a okolí, Brno a

okolí, Podyjí, Lednicko-Valtický areál, Slovácko, **Střední Morava-Haná, Zlínsko, Beskydy-Valašsko**, Ostravsko, Poodří, Opavské Slezsko, Těšínské Slezsko a Jeseníky.[6]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 CHARAKTERISTIKA ZLÍNSKÉHO KRAJE

Úvodní část praktické části seznamuje se základními charakteristikami Zlínského kraje, které bezprostředně souvisí s problematikou cestovního ruchu. Jako každé místo i zdejší kraj má svou neodmyslitelnou historii, od které se odvíjí celý vývoj daného regionu. Vždyť z historických zdrojů vycházejí také symboly, jenž jsou popsány ve druhém oddílu této kapitoly. Následující oddíly jsou věnovány poloze Zlínského kraje, která je velmi jedinečná z pohledu geografického i etnografického. Závěrečné části této kapitoly jsou zaměřeny na programové dokumenty a jejich funkčnost v rámci Zlínského kraje, návštěvnost této lokality a problematiku komplexního sběru dat spolu s otázkou propagace a představení informačních zdrojů tohoto regionu.

Rozloha kraje: **3.965 km²**

Počet obyvatel: **600.617**

Počet okresů: **4**

Počet obcí: **304**

Zlínský kraj je situován v nejvýchodnější části České republiky na ploše 3,965 km² a svou velikostí se řadí mezi územně správními celky České republiky na jedenácté místo. Skládá se ze čtyř bývalých okresů – Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín a Zlín. Na území kraje se nachází celkem 304 obcí z toho 30 se statusem města a od 1. ledna 2003 13 obcí s rozšířenou působností. V kraji se ovšem nenachází město s více než 100.000 obyvateli, což s sebou přináší řadu nevýhod.

Správním centrem je osmdesátitisícové město Zlín, kde sídlí rovněž krajský úřad.[3]

3.1 Historie

Počátky osídlení oblastí dnešního Zlínského kraje sahají až do dob mýtů a legend. Prvopočátky jsou zaznamenány již v 9. století, kdy se zrodila Velkomoravská říše.

Západní část kraje – Kroměřížsko a Uherskohradištsko byla převážně orientována na zemědělskou prvovýrobu, ale i zde působil zpracovatelský průmysl ve formě cukrovarů, mlé-

káren a dalších. Naproti tomu oblast Vsetínska se vyznačovala těžbou dřeva a s tím spojeným průmyslem.

Vznikem samostatného československého státu začíná výrazně zasahovat do tohoto území průmyslové odvětví, na čemž se, zejména na Zlínsku, podílí podnikatel Tomáš Baťa se svou výrobou obuvi. A odtud je to už jen krůček k rozvoji chemického gumárenského průmyslu. Ve třicátých letech se přidává zbrojní průmysl v jihovýchodní části kraje – Vsetín a okolí. Na Uherskohradištsku byl v letech 1950-1953 zahájen provoz společnosti Letu Kunovice, která se specializovala na výrobu letadel.

Dobrá strategická pozice ovlivnila technickou infrastrukturu kraje, zejména dopravní - železniční trať Hranice – Vsetín – Púchov souběžně se silnicí I/57 a trať Břeclav – Přerov a s ní silnice první třídy Hulín – Otrokovice – Uherské Hradiště.

Kraj značně utrpěl rozdělením Československa v devadesátých letech, a to především ztrátou části východních trhů. Stal se hospodářsky nevyvážený a v oblasti technické infrastruktury zaostávající, i když v současné době probíhá výstavba rychlostní komunikace R55 a R49.

Zlínský kraj byl ustanoven k 1. 1. 2000 na základě ústavního zákon č. 347 ze dne 3. 12. 1997 „O vytvoření vyšších územních samosprávných celků“. Vznikl tak sloučením okresů Zlín, Kroměříž a Uherské Hradiště, které doposud patřily k Jihomoravskému kraji, a okresu Vsetín, náležejícímu dříve ke kraji Severomoravskému.[9]

Detailněji je historický vývoj jednotlivých oblastí Zlínského kraje specifikován v následující kapitole této praktické části.

3.2 Symboly

Značka, kterou v rámci soutěže vytvořila studentka Zlínské soukromé Vyšší odborné školy umění Žaneta Drgová, se skládá ze čtyř čtverců, které jsou uspořádány do tvaru písmene Z a symbolizují stejný počet regionů Zlínského kraje (Kroměřížsko, Uherskohradištsko, Vsetínsko a Zlínsko). Značka je ovlivněna jednoduchostí funkcionalistické architektury Zlína. Barvy vycházejí z historického znaku kraje. Užívá se výhradně pro účely jednotné prezentace kraje (administrativní tiskoviny kraje, orientační systémy, propagační materiály a další).[4]

Autorem znaku je Miroslav Pavlů. V modro-zlatě čtvrceném štítu je v prvním poli moravská orlice, která značí příslušnost Zlínského kraje k Moravě. Ve druhém poli postavená zavřená modrá kniha se stříbrnou ořízkou a zlatým patriarším křížem na deskách, což připomíná, že kdysi bylo území součástí Velkomoravské říše. Ve třetím poli se kříží sekery – valašky na černých topůrkách přeložené modrou radlicí a modrým vinným hroznem, jako symbol přírodní a kulturní rozmanitosti oblasti (Valašsko, Haná, Slovácko). Ve čtvrtém poli je zlatá osmicípá hvězda převzatá ze znaku města Zlína, jakožto krajského města. Znak není určen k prezentaci Zlínského kraje, ale jsou jím značeny budovy, v nichž sídlí právnické osoby a organizační složky zřízené krajem.[4]

Prapor kraje se užívá například při příležitostech státních svátků nebo jiných významných příležitostech. Prapor se vyvěšuje na budově, která je sídlem Zlínského kraje a na správních budovách kraje.[4]

3.3 Poloha

Zlínský kraj se rozkládá ve střední Evropě v jihovýchodní části České republiky při hranicích se Slovenskem, ve střední části Moravy. V severní části sousedí s Moravskoslezským krajem, v severozápadní části s Olomouckým krajem, v jihozápadní části s krajem Jihomoravským a východní část tvoří hranice se Slovenskou republikou v délce 103 km. [3]

Zlínský kraj je geograficky velmi zajímavý. Nikde v České republice nemáme možnost najít na jednom místě tak rozmanité spektrum krajinné scenérie jako právě zde. Jeho západní část vyplňuje Dolnomoravský úval, Hornomoravský úval a nevysoké pohoří Chřiby – nádherná turistická oblast, která má své místo v cestovním ruchu nejen Moravy, ale rovnou celé České republiky. (27. října 2004 byla slavnostně otevřena turistická rozhledna na nejvyšším vrcholu tohoto pohoří – Brdo). Východní hranice regionu tvoří Bílé Karpaty, které směrem k severu přecházejí v Javorníky a Moravsko-Slezské Beskydy. Severu dominuje Hostýnsko-Vsetínská hornatina. [3]

Největší řekou je Morava, k menším tokům potom řadíme Bečvu, Senici, Olšavu, Vlárů či Dřevnici.

K pozoruhodnostem Zlínského kraje přispívá i skutečnost, že se zde setkávají tři národopisné celky – úrodná Haná, pohostinné Slovácko a svérázné Valašsko, jenž je typické ma-

lebnou i poněkud drsnou přírodou. Stále silná tradice lidové kultury je dána přímým sousedstvím se Slovenskem a tamním folklórem.[3]

Zlínský kraj, z hlediska regionů, v sobě zahrnuje region *Střední Morava*, *Jižní Morava* a částečně *Severní Morava – Slezsko*. Z oblastí to jsou pak *Zlínsko*, *Beskydy-Valašsko*, *Střední Morava-Haná* a *Slovácko*.

Na území Zlínského kraje existuje mimo jiné také 24 mikroregionů, jejichž základem je dobrovolná i nezbytná spolupráce obcí (evidováno je celkem 304 obcí, z toho 30 měst), která je dána spádovostí, historickými i současnými vazbami a společně řešenými problémy. Území kraje zahrnuje 13 obcí s rozšířenou působností (vznikly 1. 1. 2003 a představují nový typ obcí, které vykonávají většinu správních činností, které do 31. 12. 2002 vykonávaly okresní úřady, jež byly tímto datem zrušeny) – Bystřice pod Hostýnem, Holešov, Kroměříž, Luhačovice, Otrokovice, Rožnov pod Radhoštěm, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Valašské Klobouky, Valašské Meziříčí, Vsetín a Zlín.

Kraj lze členit také z hlediska bývalých okresů na Zlínsko (centrální část kraje o rozloze 1.030,22 km²), Kroměřížsko (západní část kraje o rozloze 991,4 km²), Uherskohradištsko (jižní část kraje o rozloze 991,4 km²) a Vsetínsko (severní část kraje o rozloze 1.143,06 km²). Jelikož toto členění má relativně nejostřeji sledovatelné hranice je, z důvodu lepší obraznosti, následující kapitola, zabývající se analýzou základních předpokladů cestovního ruchu ve Zlínském kraji, dělena do těchto územních celků..

3.4 Programové dokumenty

K programovým dokumentům patří určení potenciálu, který je důležitý pro přípravu strategie, která je tvořena vizí, marketingovou strategií a základními cíli rozvoje. Nakonec na zformulovanou strategii navazuje akční plán rozvoje cestovního ruchu Zlínského kraje.[4]

Největším potenciálem Zlínského kraje je příroda, folklór a historické a technické památky. V současné době svůj potenciál využívá Vsetínsko z 65 %, Kroměřížsko z 40 %, Uherskohradištsko z 55 % a Zlínsko z 50 %.[4]

Strategie určuje šest základních rozvojových oblastí odvětví cestovního ruchu, které jsou infrastruktura cestovního ruchu, produktová nabídka, kvalita služeb, rozvoj lidských zdrojů v cestovním ruchu, marketing a marketingová komunikace a systém řízení cestovního ru-

chu. Souhrnně lze říci, že se zaměřuje především na rozvoj cykloturistiky, výstavbu a opravu center pro volný čas a vytvoření destinačního managementu. [4]

Samotná vize rozvoje cestovního ruchu vyjadřuje představu budoucího stavu cestovního ruchu v kraji a je připravena ve dvou formách: užší forma je stručná, jasná, nevysvětluje. Oproti tomu Širší forma, která je rozsáhlejší a podrobněji vysvětluje její dílčí části. Zakládá se na představě dobře dostupné a kvalitně řízené destinace s využitím své výhodné polohy v blízkosti jednoho z hlavních evropských tahů a v druhé části si kraj dává předsevzetí vytvořit destinaci, kde se návštěvníci a turisté nikdy nenudí pomocí využití svého potenciálu. Základem marketingové strategie je určení konkurenční pozice a produkto-tržní orientace kraje, která vychází z identifikace cílových trhů a marketingové nabídky pro dané cílové skupiny. Zlínský kraj je typickou středoevropskou destinací. Hlavními konkurenty jsou části České republiky (NUTS II – severovýchod – Liberecký kraj, jihozápad – turistický region Šumava, Moravskoslezský, Jihomoravský a Olomoucký kraj) a vzhledem ke své poloze to jsou také středoevropské destinace (jihozápadní Slovensko – Tatry a Fatra s podhůřím, jihozápadní Polsko – polská strana Krkonoš s podhůřím a Slezských Beskyd, severovýchodní Německo – Sasko, německá strana Krušných hor s podhůřím, Holandsko a Rakousko). [4]

Základní cíle rozvoje cestovního ruchu jsou vytýčeny pro období do roku 2010, pro které byly stanoveny tyto čtyři základní cíle: [4]

- 1) Při zachování počtu dosavadních návštěvníků a turistů zvýšit podíl návštěvníků a turistů z ostatních částí České republiky a ze zahraničí.

Zdůvodnění:

Na základě marketingového průzkumu dnes přichází 90 % návštěvníků a turistů Zlínského kraje ze Střední Moravy, Moravskoslezského kraje, Jihomoravského kraje a Vysočiny a pouze 10 % připadá na ostatní české kraje a je na 11 místě v počtu zahraničních turistů.

- 2) Využití silného image osobnosti Tomáše Bati, folklórního zázemí Valašska, Hané a Slovácka, historického významu Velké Moravy, přírody Beskyd a Bílých Karpat a řady lázeňských míst.

Zdůvodnění:

Zlínský kraj, vzhledem k jeho krátké historii zatím postrádá silnou image turistické destinace

- 3) Zásadně zlepšit kvalitu služeb spojených s cestovním ruchem, vybavenost turistických destinací infrastrukturou a zařízeními a vytvářet zázemí pro doplňkové a alternativní programy.

Zdůvodnění:

Ve srovnání s jinými kraji České republiky se Zlínský kraj pohybuje na spodních místech ve vybavenosti informačními centry a cestovními kancelářemi a také z marketingového průzkumu patří mezi nejhůře hodnocené faktory vybavenost regionu pro sportovní aktivity a zábavu.

- 4) Vytvoření dlouhodobé těsné spolupráce v sektoru cestovního ruchu se sousedními kraji (Olomoucký, Moravskoslezský a Jihomoravský) a se Slovenskem.

Zdůvodnění:

S výše uvedenými kraji sdílí Zlínský kraj řadu významných turistických destinací (Jeseníky, Beskydy, Haná, Valašsko, Slovácko) a jejich vzájemnou spoluprací byla vytvořena jedna z nejsilnějších středoevropských turistických destinací, a to jak rozlohou, tak i potenciálem. Také spolupráce se sousedními mikroregiony na Slovensku by mohla být významným rozvojovým impulsem, právě z důvodu toho, že Slováci jsou mezi zahraničními hosty v ubytovacích zařízeních nejrychleji rostoucí skupinou v posledních několika letech.

Základní cíle byly určeny také pro jednotlivé regiony Zlínského kraje. Pro region Střední Moravy jsou hlavními cíly rozvoje cestovního ruchu zlepšení pozice v počtu turistů, rozvoj silného image regionu, dlouhodobá užší spolupráce v cestovním ruchu se sousedními regiony. Plán rozvoje zahrnuje celkem 42 programů pro turistickou oblast Střední Moravy. [4]

Pro region Jižní Moravy patří mezi základní cíle zmodernizování řízení destinace, větší orientace na tuzemské zákazníky, zaměření se na zahraniční návštěvníky z řad obchodníků a účastníků kongresové turistiky, vytvoření nové organizační a řídicí struktury a v neposlední řadě vést šetrnou turistiku vedoucí k udržitelnosti rozvoje. [4]

V regionu Severní Moravy a Slezska pak byly vytyčeny tyto základní cíle: vybudování a rozvoj marketingové pozice regionu, zvětšení nabídky produktů cestovního ruchu, rozvoj

infrastruktury cestovního ruchu, zlepšení úrovně dopravních služeb a zajištění rozvoje lidských zdrojů.[4]

Akční plán se zaměřuje na identifikaci základních programů a projektů a slouží regionálním managerům v cestovním ruchu jako základní krátkodobý rozvojový dokument, který by měl být průběžně aktualizován. Informuje zainteresované subjekty o strategických rozvojových aktivitách, napomáhá komunikaci subjektů podílejících se na rozvoji cestovního ruchu a stimuluje vzájemnou spolupráci subjektů. Ve Zlínském kraji je asi nejvíce projektů a s nimi spojených opatření v oblasti dopravní a technické infrastruktury cestovního ruchu, ale samozřejmě se také soustřeďuje i na jiné oblasti, které vyplývají ze strategie - produktová nabídka cestovního ruchu, kvalita služeb, rozvoj lidských zdrojů v cestovním ruchu, marketing a marketingová komunikace a systém řízení cestovního ruchu.[4]

Zlínský kraj se velmi intenzivně zabývá problematikou rozvoje oblasti cestovního ruchu, o čemž svědčí následující projekty v realizaci a projekty, které se připravují pro příští období a jsou orientovány na širokou škálu oblastí rozvoje tohoto dynamického odvětví. [4]

Projekty v realizaci : Projekt jednotné technické mapy

: Turistický informační portál Zlínského kraje

: HYJÉ – koně Zlínského kraje

: Zelená pro Zlínský kraj – enviromentální vzdělávání jako cesta k udržitelnému rozvoji

: Regionální inovační strategie ve Zlínském kraji

: Partnerství pro novou strategii Zlínského kraje

: Vzdělávání v oblasti komunitního plánování sociálních služeb ve Zlínském kraji

: Moravská Jantarová stezka

: Informační strategie Zlínského kraje

Připravované projekty : Rekonstrukce druhově bohatých lučních společenstev ve Zlínském kraji

3.5 Návštěvnost Zlínského kraje

Za podpory a na základě údajů publikovaných ve statistické ročence Zlínského kraje 2006, vydané Českým statistickým úřadem, byl sestaven přehled návštěvnosti a jejího vývoje v rámci Zlínského kraje.

V roce 2005 přicestovalo do tohoto regionu celkem 488.766 hostů, což představovalo pouhé 4 % všech návštěvníků České republiky. Ve srovnání s rokem 2004 klesl počet hostů v ubytovacích zařízeních v kraji citelně téměř o 7 % (522.355 v roce 2004). Nejčastějšími návštěvníky tohoto kraje byli tuzemští hosté (417.716), což představovalo 85,5 % ze všech. Cizinců přijelo pouze přes 71.000, a to bylo o 14 % méně než v roce 2004 a dokonce o 5 % méně oproti roku 2003. Ze zahraničních hostů do Zlínského kraje přijíždí nejvíce turisté ze Slovenska, u kterých je zaznamenáván každoročně nárůst. Současné je evidován nárůst hostů z Německa, Rakouska a Polska. Průměrný počet přenocování byl 3,7 dní (přičemž průměr v České republice je 3,3 dny), což je 4. nejvyšší počet v rámci celé republiky. Zlínský kraj si toto postavení uchovává již z minulých let. Průměrná doba pobytu pak činila 4,7 dní (přičemž průměr České republiky je 4,3 dny) a zařadil se tak opět na úspěšnou čtvrtou nejvyšší příčku v rámci naší vlasti.[7]

O příznivém vývoji návštěvnosti Zlínského kraje svědčí výsledky za rok 2007, kdy se tento region ve čtvrtém čtvrtletí 2007, z pohledu nárůstu návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení, posunul na třetí místo v rámci krajů České republiky. Došlo k nárůstu návštěvnosti na 20,1 % (kraj navštívilo 115.912 návštěvníků). Lepšího umístění se podařilo dosáhnout kraji Pardubickému s 26,1 % následovaným krajem Plzeňským s 24,2 %. Podle vyjádření krajského radního pro cestovní ruch Zlínského kraje Jindřicha Ondruše stojí za tímto zlepšením zvýšená propagace kraje, lepší spolupráce s turistickými oblastmi a zdokonalující se nabídce cestovního ruchu v rámci regionu. [24]

Průměrný počet přenocování na jednoho návštěvníka ubytovacího zařízení ve Zlínském kraji činil 3 noci. Celkově za rok 2007 se návštěvnost Zlínského kraje, oproti roku 2006, zvýšila o 24.204 návštěvníků, kteří využili ubytování v hromadných ubytovacích zařízeních. Současně vzrostl počet ubytovaných zahraničních návštěvníků, a to o 5.988 hostů. Obecně přetrvává trend upřednostňování hotelů vyšších kategorií, o čemž svědčí i údaje

Českého statistického úřadu. Hosté preferují nejčastěji ubytování ve tříhvězdičkových hotelích. Ovšem největší nárůst příjezdů je zaznamenán u hotelů se čtyřmi a pěti hvězdičkami, které jsou vyhledávány zejména movitými zahraničními turisty, avšak postupně je objevují i domácí návštěvníci.[24]

Monitoring návštěvníků: [6]

Monitoring byl vypracován agenturou GfK Praha na základě zadavatele – agentury Czech-Tourism. Analýza byla provedena metodou osobního dotazování s nahodilým výběrem návštěvníků ve vybraných turistických regionech a oblastech celé České republiky. Bylo osloveno 23.709 respondentů (z toho 4.566 cizinců). Dotazník byl zpracován v pěti jazycích (čeština, angličtina, němčina, polština a ruština). Průzkum byl realizován v období prosinec 2006 – březen 2007 a hlavním cílem bylo vypracování profilu návštěvníka regionu a hodnocení regionu z pohledu návštěvníka.

- Profil návštěvníka regionu

- *Odkud a jak návštěvníci přijeli* – Ve Zlínském kraji převažují návštěvníci spíše ze vzdálenějších míst nad 100 km (44 %). Převažujícím dopravním prostředkem je auto (59 %), dále pak autobus (20 %), vlak (17 %) a kolo (2 %).
- *Délka a frekvence pobytu* – Většina respondentů stráví v regionu pouze 1 den bez noclehu (37 %) nebo maximálně 1-2 noci (29 %) a navštívila zdejší kraj již poněkolkáté (více než 3x).
- *Hlavní důvod návštěvy regionu* – Důvodem návštěvy je nejvíce poznání (31 %) následovaná stejným procentním zastoupením celkovou relaxací, turistikou a sportem (14 %).
- *Zdroje informací o regionu* – Zdrojem informací o regionu jsou především prostřednictvím stále více se rozšiřujícím internetu (49 %), poté prostřednictvím turistických informačních center (43 %), na základě doporučení od příbuzných a známých (41 %). Tyto informační zdroje svým využitím značně převyšují zdroje formou cestovních kanceláří a agentur a s využitím médií.

- *Využití služeb* – služby můžeme rozdělit do dvou kategorií: ubytovací (zde je nejvíce využíváno ubytování v penzionech (25 %) těsně následovaná po- bytem u známých a v soukromí (14 %) a využití hotelů s kategorií 3 a více hvězdiček (12 %). Naopak téměř nevyužívané jsou kempy a tábořiště (3 %); stravovací (stravování je využíváno jen částečně (43 %) což kopíruje prefe- renci ubytování v soukromí, popřípadě formou penzionů, kde je možnost využití vlastního stravování. Jen o 1 % méně je využíváno stravování při každém pobytu což je opět spojeno s návštěvníky preferujícími ubytování v hotelích vyšších kategorií).
- *Hodnocení regionu návštěvníky*
 - *Atraktivnost regionu pro návštěvníky* – atraktivita celého regionu je ná- vštěvníky vnímána převážně příznivě. Vyplývá to zejména ze zjištění, že ví- ce než 75 % respondentů hodlá Zlínský kraj opět navštívit.
 - *Nejlákavější aktivity* – Za nejvíce lákavé považují návštěvníci tohoto regio- nu poznávací turistiku (47 %) a pěší turistiku (32 %), cyklistickou a horskou turistiku stejným dílem s návštěvou kulturních akcí (22 %). Za nejméně atraktivní je považována návštěva sportovních akcí a to pouhých 5 %.
 - *Hodnocení služeb a vybavenosti* – Více než polovina návštěvníků je spoko- jená s vybaveností a službami ubytovacích zařízení. Přibližně stejně je tomu i u služeb pro motoristy a v případě spokojenosti s dopravní infrastrukturou. Dokonce více než ¾ návštěvníků je spokojeno s úrovní stravování. A i přes to, že úroveň sportovních aktivit je oceňována ½ respondentů úroveň cyk- lostezek a služeb pro lyžaře je pozitivně vnímána pouze zhruba polovinou z nich. Nejvíce je hodnocena úroveň služeb personálu, péče o pořádek a ce- nová úroveň (téměř 90 %). Naopak nejhorší nedostatky návštěvníci shledali v oblasti atrakcí pro rodiny s dětmi (méně než 25 % kladného hodnocení).
 - *Hodnocení péče o rozvoj cestovního ruchu* – Všechny sledované oblasti (poskytování informací, místní orientační značení, péče o památky, péče o životní prostředí, péče o bezpečnost, programy pro volný čas, drobný prodej i přátelskost místních lidí) v rámci Zlínského kraje jsou respondenty hodno-

ceny velice kladně, a to v průměru před 80 %, což je více než o 10 % více ve srovnání s celorepublikovým průměrem.

Souhrnně návštěvníci nejvíce postrádají v našem regionu společenské vyžití, více kulturních akcí a aktivit, více informací o regionu a lepší značení – turistické, více atrakcí pro děti spolu s požadavkem na zlepšení atrakcí dětských zařízení, lepší úroveň obchodů a zlepšení stavu komunikací (silnic a chodníků).

3.6 Komplexní sběr dat ve Zlínském kraji

V roce 2006 Zlínský kraj ve spolupráci s regionálními partnery, prostřednictvím Agentury pro rozvoj cestovního ruchu ARC Mikulov, s.r.o., zahájil největší sběr dat turistických informací, který je součástí projektu „Společná propagace turistických oblastí Zlínského kraje“. Cílem je získání informační databáze o nabídce turistických zajímavostí, služeb a akcí za území Zlínského kraje. Databáze následně slouží jako zdroj informací pro nové projekty, propagační materiály a především pro nový portál Zlínského kraje.

Tento nový turistický informační portál Zlínského kraje – *Východní Morava jako na dlani* byl uveden na trh v prvních dnech roku 2008. Představuje se zde jeden z neambicióznějších projektů Zlínského kraje v oblasti cestovního ruchu, jelikož práce na tomto projektu byly zahájeny již ve druhém pololetí roku 2005 (samotná implementace dat byla zahájena až v roce 2007). Úkolem tohoto portálu je zvýšit atraktivnost Zlínského kraje a přilákat tak větší počet, zejména domácích turistů. Portál bude nabízet informace o možných turistických cílech pro strávení dovolené nebo víkendových pobytů, ale také upozornění a upoutávky na nejrozmanitější akce, jež je Východní Morava schopna aktuálně nabídnout. [24]

3.7 Propagace a informační zdroje

V dnešní době je zcela nevyhnutelnou součástí jakéhokoliv ekonomického odvětví jeho propagace, reklama a prezentace. A pro dynamické odvětví, jakým je cestovní ruch, je naprosto nezbytné využití všech dostupných forem této propagace od těch nejmodernějších jako je prezentace na internetu, vytvářením informačních portálů přes publikaci nejúčinnějších brožur a letáků a jejich neustálá a důsledná aktualizace, až po účast na veletrzích, a to nejen tuzemských, ale i zahraničních.

Zlínský kraj slavil v této oblasti velký úspěch získáním prvního místa v kategorii Nejlepší propagační materiál na veletrhu cestovního ruchu Holiday World v Praze. V konkurenci téměř 700 vystavovatelů z celkem padesáti zemí světa zvítězil projekt Společná propagace Zlínského kraje a jeho turistických oblastí. Tento prestižně oceněný soubor tiskovin obsahuje image katalog Zlínského kraje, 3 produktové katalogy včetně speciálního obalu, image katalogy jednotlivých turistických oblastí, jejich mapy a současně ucelené přehledy aktivit a atrakcí. Je k dispozici ve čtyřech světových jazycích (angličtina, němčina, polština a ruština).[4]

Informační centra

Velmi účinným a prověřeným nástrojem rozvoje cestovního ruchu, zabezpečujícím kontakt návštěvníků se subjekty cestovního ruchu v regionu, je Síť informačních center. Informační centra poskytují v místě svého působení informační servis a různé služby spojené se zajištěním cestovního ruchu, jejichž rozsah se individuálně liší. Obecným posláním informačních center je nabízet bezplatný informační servis turistům a místním občanům, podrobné informace o příslušném místě a jeho okolí, kapacity ubytovacích zařízení, přehled penzionů, hotelů, restaurací, kulturní památky, zajímavá turistická místa, tipy na výlety, sportovní a kulturní akce, provozní dobu sportovních a kulturních zařízení, případně další aktivity cestovního ruchu, jako například informace o odjezdech autobusů a vlaků či prodej obchodního a doplňkového zboží (knihy, mapy, průvodce, upomínkové předměty).

V České republice je dle údajů České centrály cestovního ruchu (dále ČCCR) 600 míst poskytujících ucelený informační servis a služby spojené se zajištěním potřeb cestovního ruchu. V rámci Zlínského kraje je jich evidováno 14, což představuje zhruba 4 % z celku. Reálně je jich ovšem více, neboť ne všechna se ČCCR přihlásila. Funkci informačních center v regionu mohou plnit i některá další místa, která nejsou ČCCR evidována. Nicméně vzhledem k počtu obyvatel i rozloze je hustota informačních center v kraji podprůměrná. Nejvíce jich je zaznamenáno na Vsetínsku. [8]

Největší informační centra jsou v Kroměříži, Uherském Hradišti, Zlíně a Luhačovicích. Problémem některých informačních center je nevyhovující provozní doba, spojení s jinými

činnostmi než služby pro turisty případně nedokonalé značení a podobně. Síť městských a obecních informačních center doplňují střediska soukromých podnikatelů. [8]

Menší informační střediska (Uherský Brod, Velké Karlovice, Horní Lideč, Holešov, Otrokovice, Valašská Bystřice) jsou účelně spojena s poskytováním dalších služeb kulturního charakteru. Sloučení jejich činnosti s dalšími službami z nich činí místní kulturní a společenská centra, která pořádají řadu zajímavých akcí. [8]

Postavení informačních center v Luhačovicích, kde pracují poblíž sebe dvě, se vzájemně překrývá jen z malé části. Centrum LUHANKA náleží akciové společnosti a je zaměřeno převážně na lázeňské hosty, pro něž také pořádá zájezdy. Městské informační centrum má postavení odpovídající charakteru služeb cestovního ruchu poskytovaných návštěvníkům v souvislosti s jejich pobytem ve městě. [8]

Mezi informačními centry v kraji jsou navázány vztahy vzájemné spolupráce. Je deklarováno, že zájemce může ve kterémkoliv centru na území kraje obdržet informace o nabídce na jiném území kraje. Nabídky jsou podpořeny souborem tiskovin, včetně jejich jazykových mutací. Nabídky kulturních, sportovních a poznávacích akcí v oblastech Slovácka, Valašského království a Hané dosahují počtu až 300 akcí ročně, nabídky přeshraničního regionu Bílé Karpaty je doplňují dalšími několika desítkami akcí. Takto vytvářené soubory nabídek jsou velmi bohaté a rozmanité a vytvářejí přitažlivou nabídku pro všechny návštěvníky kraje. Vzhledem k již uvedenému přesahu oblastí turistických regionů a hranic kraje se část nabídky realizuje mimo krajské území. Tato skutečnost však nesnižuje atraktivitu nabídky a není v turistických informačních centrech pocíťována jako újma. [8]

4 ZÁKLADNÍ PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Rozvoj cestovního ruchu je „běh na dlouhou trať“ a má velký vliv na budoucí vývoj Zlínského kraje. K zatraktivnění daného území a tím zvýšení jeho návštěvnosti přispívá řada předpokladů, které je nutno podrobně analyzovat.

Následující oddíly této kapitoly jsou, s ohledem na rozsah této bakalářské práce, detailně analyzovány pouze z pohledu základních předpokladů, které bezprostředně souvisí s rozvojem cestovního ruchu, a to jednotlivých oblastí Zlínského kraje – Zlínsko, Uherskohradištsko, Kroměřížsko a v neposlední řadě také Vsetínsko.

Ubytování a stravování

Při analyzování předpokladů cestovního ruchu je nezbytné zmapovat situaci v oblasti ubytovacích kapacit a stravovacích možností jednotlivých oblastí a současně posoudit zda jsou tyto kapacity dostačující, vzhledem k návštěvnosti zdejšího regionu, nebo zda nejsou popřípadě předimenzované. Oblast ubytování a stravování je zde, z důvodu komplexnějšího porovnání úrovně jednotlivých okresů, zpracována souhrnně za celý Zlínský kraj.

Tab. 2 - Hromadná ubytovací zařízení cestovního ruchu podle kategorií a okresů Zlínského kraje [7]

Hromadná ubytovací zařízení cestovního ruchu podle kategorií a okresů Zlínského kraje k 31. 12. 2006								
okres	hotely celkem	z toho 5*	z toho 4*	ostatní hotely a penziony	ostatní typy ubyt. zařízení	z toho kempy	z toho chat.osady a turist.zařízení	ostatní
Kroměříž	28	0	0	28	28	1	9	18
Uherské Hradiště	30	0	5	25	27	5	9	13
Vsetín	71	0	1	70	75	10	20	45
Zlín	69	0	5	64	40	3	8	29

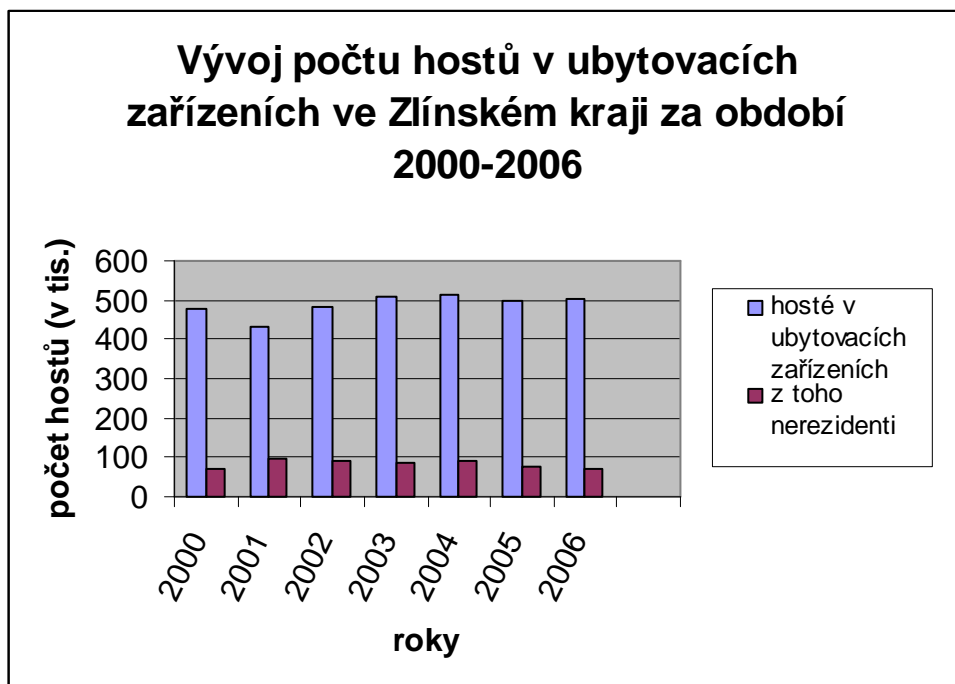
Pramen: ČSÚ

Z tabulky číslo 2 je patrný výrazný nedostatek hotelů vyšší kategorie, a to zejména na území Kroměřížska. Vsetínsko, které se zaměřuje, vzhledem ke své poloze, zejména na turistiku má vybudováno, ve srovnání s ostatními oblastmi Zlínského kraje, poměrně rozsáhlou nabídku hotelů a penzionů typu turistických ubytoven, kempů a chatových osad. Ve Zlínském kraji se v současnosti nenachází žádný hotel nejvyšší kategorie, což, vzhledem k pořádání akcí s mezinárodním zastoupením na území tohoto regionu, považuji za velký nedostatek.

Bezesporu velkým přínosem, v této oblasti, bude v současné době budovaný hotel Atrium kategorie 4 hvězdičky, který by měl být uveden do provozu v roce 2009 v centru města Otrokovice. Bude se jednat o moderní multifunkční objekt v originálním architektonickém designu. Hotel bude disponovat kongresovými prostory s různou kapacitou včetně sálu až pro 320 osob, jenž bude vybaven nejmodernějším technickým a technologickým zařízením. Parkovací plochy budou součástí objektu, a to přímo ve spodním podlaží hotelu. Hotel bude plně klimatizovaný s ubytovací kapacitou 44 dvoulůžkových pokojů, 5 apartmánů a 1 bezbariérový pokoj. Stravovací služby budou zajištěny v prvotřídním restaurantu s letní terasou.[26]

Obr. 3 - Vývoj počtu ubytovacích zařízení ve Zlínském kraji [7]

Obr. 4 - Vývoj počtu hostů v ubytovacích zařízeních [7]

Obrázky číslo 3 a 4 graficky znázorňují vývoj počtu ubytovacích zařízení ve Zlínském kraji a vývoj počtu hostů těchto ubytovacích zařízení v letech 2000 – 2006. Po redukci ubytovacích zařízení v průběhu let 2004-2005 na celkový počet 365 z původních 390 se v roce 2006 podařilo zprovoznit další 3 zařízení a v následujících letech se očekává další oživení stávající situace v podobě budování dalších moderních zařízení. Tuto situaci poměrně konstantně kopíruje vývoj počtu návštěvníků Zlínského kraje, kteří využili služeb zdejších ubytovacích zařízení.

Tab. 3 – Zařízení poskytující stravovací služby na Zlínském kraji [24]

Zařízení poskytující stravovací služby na Zlínském kraji k 31. 12. 2007							
okres	bary	cukrárny	kavárny a čajovny	pivnice	restaurace	rychlé občerstvení	vinárny a vinné sklepy
Kroměřížsko	23	8	18	57	167	19	11
Uherskohradištsko	63	18	28	29	233	18	43
Vsetínsko	23	14	15	12	196	8	10
Zlínsko	36	31	18	10	259	9	12

Pramen: Centrála cestovního ruchu Východní Moravy

Tabulka číslo 3 demonstruje zastoupení a rozmístění jednotlivých forem stravovacích zařízení na území Zlínského kraje. Uherskohradištsko má díky své proslulé vinařské historii největší zastoupení vináren a vinných sklepů. Současně se na území tohoto okresu nachází téměř polovina všech evidovaných barů se Zlínském regionu. Zlínsko jako centrum tohoto regionu disponuje největším počtem restauračních zařízení a téměř polovinou všech zdejších cukráren. Oproti tomu rychlých občerstvení a pivnic má nejvíce Kroměřížsko. Za všemi okresy Zlínského kraje, v tomto odvětví, zaostává Vsetínsko. S ohledem na svůj turisticky zaměřený potenciál má Vsetínsko nedostatečný počet restaurací, rychlých občerstvení a pivnic, které by zpříjemnily a zkvalitnily putování turistů a příležitostných návštěvníků této lokality.

4.1 Zlínsko

4.1.1 Přírodní předpoklady

Oblast Zlínska se rozkládá v jihovýchodní části Moravy od údolí řeky Moravy až po velkoplošnou Chráněnou krajinnou oblast Bílé Karpaty na Moravsko-slovenském pomezí, jež byla zřízena 3. 11. 1980 a má rozlohu 715 km². V rámci našich chráněných krajinných území představují Bílé Karpaty mimořádnou oblast. Jelikož jsou nejvyšším pohořím jihozápadního okraje karpatského horského systému. A jelikož byla celá tato oblast (ale zejména její jižní část) po staletí kultivovaná člověkem dochovaly se zde mimořádně cenné přírodní skvosty. Toto území se vyznačuje výskytem jedinečných květnatých luk s roztroušenými dřevinami a současně jsou tyto louky pozoruhodné bohatostí rostlinných společenstev s vysokým zastoupením kriticky ohrožených druhů rostlin, díky čemuž slouží jako studijní plocha světového významu. Dalším cenným prvkem jsou rovněž rozsáhlé lesní komplexy. Tato lokalita se stala pojmem především jako území s největší rozmanitostí a s největším množstvím orchidejí ve Střední Evropě. Neopomenutelná je také skutečnost, že zde byla opět obnovena pastva ovcí. Pro tuto svou přírodní a krajinnou významnost byly Bílé Karpaty zařazeny mezi biosferické rezervace v rámci organizace UNESCO. Setkávají se zde tři národopisné oblasti (Valašsko, Slovácko i Haná). [3], [9] a [29]

Krajina Zlínska je typická svou rozmanitostí, kde se střídá kopcovitý terén s krásnými rovinnými scenériemi vybízejícími k pěší turistice a rovněž, v dnešní době velmi propagované, cykloruristice.

Celá oblast Zlínska skýtá řadu příležitostí k rekreaci a odpočinku. V rámci České republiky i za hranicemi naší vlasti mají vynikající pověst lázně Luhačovice, které jsou, díky svému příznivému klimatu a existenci přírodních léčivých pramenů (14 minerálních pramenů), jenž jsou považovány za jedny z nejučinnějších v Evropě pro vysoký obsah minerálních látek, vyhledávaným útočištěm nerezidentů z celé Evropy.[9], [29]

Rekreační možnosti nabízí také řada lokalit s přírodními nebo uměle vybudovanými vodními plochami. Jedná se o rekreační zařízení Pahrbek u Napajedel, vodní nádrž Štěrkoviště v Otrokovicích, jenž je upraveno jako rekreační areál s tobogánem a veškerým zázemím. Dále vzpomeňme autokempink v Dršťkové v Hostýnských vrších, Luhačovice se svou přehradní nádrží v Pozlovicích, Všemínu s vybudovaným hotelovým zařízením a vodní nádrží.[9], [29]

Na území Zlínska se ovšem podařilo dochovat, z dob dávno minulých, i chov dostihových, klusáckých i parkurových koní. Neopomenutelný je zejména hřebčín v Napajedlech, který dosud slaví úspěchy na poli dostihového sportu a současně je proslulý svými šlechtitelskými a chovatelskými úspěchy v oblasti chovu anglického plnokrevníka. Z hlediska cestovního ruchu je také třeba zmínit dostihovou dráhu ve Slušovicích, kde je rovněž rozsáhlé golfové hřiště. Vděčným centrem turistického ruchu se stala i obec Lešná se svou unikátní Zoologickou zahradou.[3], [9] a [29]

Již od roku 1992 je na území Zlínska prováděno nepřetržité sledování kvality ovzduší pomocí stanic automatizovaného i místního monitoringu. Na každé měřicí stanici je sledován oxid siřičitý, oxid dusičný a teplota. Některé stanice rovněž měří přízemní ozón. V případě vysokého emisního zatížení ovzduší jsou občané upozorňováni prostřednictvím regionálních médií. [16]

Jelikož je tato oblast Zlínského kraje zatížena nárůstem automobilové dopravy, chemickým průmyslem zabývajícím se plastovou výrobou, která je hlavním zdrojem emisí karcinogenních a reprotoxických látek, byla již v roce 2005 na nelichotivém prvním místě v emisích těchto látek v rámci České republiky. Podle posledních měření jsou soustavně překračovány limity prašnosti, oxidu dusíku a oxidu síry. Ovšem potěšujícím faktem, z hlediska stavu životního prostředí, je skutečnost, že došlo k mírnému zlepšení ovzduší zánikem velkých výrobních podniků, záměnou způsobu vytápění a úpravou Zlínské teplárny.[16]

4.1.2 Kulturně-historické předpoklady

Zlínský region se vyznačuje i řadou významných kulturně-historických památek. K romantickým procházkám zvou zříceniny středověkých hradů Lukova a Broumova. Pozoruhodný je rovněž hrad v Malenovicích se svou expozicí pravěku. V některých obcích se dosud nachází památky lidové architektury. Turisticky zajímavé jsou i zámky ve Vizovicích, Zlíně a Lešné, které se dychtí řadou sbírek, exponátů a udržovaných parkových ploch. [9]

Představme blíže aspoň část těch nejvýznamnějších kulturních a historických dominant Zlínska: [9], [27]-[29]

- **Zlínský mrakodrap** – nemovitá kulturní památka známá jako „jedenadvacítka“, která v současnosti prošla velice pěknou a zdařilou rekonstrukcí
- **Hrad v Malenovicích** – veřejnosti je zpřístupněna pouze část hradu a věž. Konají se zde také koncerty, divadelní představení a ukázky historického šermu
- **Barokní zámek Zlín** – jsou zde umístěny stálé expozice pod názvem „S inženýry Hanzelkou a Zikmundem pěti světadílů“, „Zlínské filmové studio od reklamy k tvorbě pro děti“ a „Pamětní síň Františka Bartoše (1837-1906)“
- **Muzeum luhačovického zálesí** – zahrnuje tradiční lidovou kulturu regionu v Luhačovicích spolu s barokním zámkem a zámeckým kostelem
- **Hotel Společenský dům v Otrokovcích** – stal se významným objektem zlínského funkcionalismu
- **Národní kulturní památník Ploština** – jedná se o památník vybudovaný na památku obětí fašismu

Na území Zlínska se nachází rovněž celá řada městských památkových zón: [9]

- Městská památková zóna Brumov (zřícenina hradu, farní kostel svatého Václava, radnice, židovský hřbitov, pivovar)
- Městská památková zóna Fryšták (kostel svatého mikuláše, dům čp. 1 – Hrubá hospoda, socha svatého Jana Nepomuckého)
- Městská památková zóna Napajedla (zámek se zámeckým parkem, pseudorenesanční radnice, farní kostel svatého Bartoloměje, hřebčín)

- Městská památková zóna Valašské Klobouky (kostel Nalezení svatého kříže, kaple svatého Cyrila a Metoděje, barokní radnice, fara, barokní mariánský sloup se sousedním svatých, secesní Červený dům)
- Městská památková zóna Vizovice (pozdně barokní zámek, kostel svatého Vavřince, mariánský sloup, socha gladiátorů v zámeckém parku, klášter, výroba tradičního vizovického pečiva)

Ve Zlíně sídlí Městské divadlo Zlín spolu s Malou scénou. Tyto dvě divadla nabízí návštěvníkům celoročně velmi všestranně zaměřený repertoár, a to jak pro dospělé tak i dětské publikum. Pravidelně zde také hostují spřátelené soubory jiných českých i zahraničních (zejména, díky blízkosti slovenských hranic) divadel.[9]

4.1.3 Společenské předpoklady

V dnešní době se stala již neodmyslitelnou součástí společenského a kulturního života Zlínska řada mezinárodních festivalů zaměřených na film, divadlo, výtvarné umění a bezpochyby také folklor. Mezi tyto akce patří zejména **Mezinárodní festival filmů pro děti a mládež**, který je nejstarší svého druhu na světě a přitahuje pozornost věhlasných filmových tvůrců, herců, producentů a novinářů. Ve svém názvu nese přímo Zlín, čímž posiluje prestiž města v celosvětovém měřítku. Od roku 2003 se festival koná pod záštitou ministerstva kultury České republiky, České komise pro UNESCO, Českého výboru pro UNICEF a delegace Evropské komise pro Českou republiku.

Zlínské divadlo pořádá každoročně **Mezinárodní divadelní festival Setkání – Stretnutie**. Divadlo se takto snaží nabídnout tuzemským milovníkům divadelního umění také tvorbu vskutku věhlasných divadelních souborů, a to nejen těch menších scén, ale dokonce i Slovenského národního divadla.

V průběhu letních měsíců je Zlínsko hostitelem **Festivalu dechových a folklorních souborů, Zlínského besedování**. Jak již z názvu vyplývá jedná se o přehlídku jednotlivých folklorních souborů s bohatým doprovodným programem, během něhož jsou návštěvníci seznámeni s krajovými zvyklostmi a tvorbou různých folklorních oblastí České republiky.

Dále se můžeme zúčastnit **Slavnosti otevírání pramenů a festivalu Janáček a Luhačovice**. [29], [33]

Tradičním magnetem, který přitahuje do tohoto regionu řady turistů a milovníků historie je červencové **Valašské kumštovní**, srpnový hudební festival **Setkání muzikantů v Bílých Karpatech** a závěrem roku nadregionální **Valašský mikulášský jarmark**. Vše pořádáno ve Valašských Kloboukách. [29], [33]

Zlínsko se snaží nejen o uchování kulturního dědictví našich předků, ale hledí i do budoucnosti a proto je mladým zpěvákům a autorům hudby určen **Festival populární hudby Zlíntalent**. Současně je možno shlédnout přehlídku výtvarného umění **Nový Zlínský salon**. [29], [33]

Od roku 2004 nabízí veřejnosti nově zrekonstruovaná **zlínská hvězdárna** nejen samotné pozorování hvězd, ale také pravidelné přednášky a víkendové akce.

Další proslulou akcí ve Zlíně, tentokrát z oblasti sportu, je **Barum Rally**, kde mohou milovníci motorismu, rok co rok koncem srpna, sledovat výkony české a světové rallyové závodnické špičky. Jelikož tato akce pravidelně přiláká téměř půl milionu motoristických fanoušků, jedná se o obrovský potenciál z pohledu cestovního ruchu.

Oblast Zlínska je proslulá také alkoholickým nápojem zvaným Slivovice, proto bylo vybudováno ve Vizovicích, kolébce tohoto moku, návštěvnické centrum **Destillery Land**, jenž umožňuje návštěvníkům přihlížet tradici a umění přeměny nejrůznějších ovocných plodů v kvalitní destiláty a současnou prezentaci původní „fabriky“ RUDOLF JELÍNEK, a.s.. S tímto tématem je spjata i vyhlášená akce, pořádaná každoročně poslední týden v měsíci srpnu v areálu Rudolfa Jelínka ve Vizovicích, **Trnkobraní**. Součástí této akce je i světově proslulá soutěž pojídání švestkových knedlíků, jenž pravidelně přiláká pozornost českých i zahraničních médií. [29], [33]

Zlínsko je schopno nabídnout celou řadu zajímavých reprezentativních prostor k pořádání nejrůznějších kongresů, schůzí, přednášek, školení a dalších vzdělávacích a firemních akcí. Mezi ty nejatraktivnější se právem řadí Academia Centrum univerzity T. Bati, Hotel Moskva, Hotel Tuskulum, Hotel společenský dům Otrokovice, Hotel společenský dům Luhačovice a další. Doposud nejsou tyto prostory dostatečně využity, což se snaží napravit

projet Zlínského kraje ve spolupráci s Evropskou unií propagací Zlínského kraje prostřednictvím portálu zaměřeného na kongresovou a firemní turistiku pro oblast Východní Moravy.[25]

4.1.4 Realizační a stimulační předpoklady

Dopravní infrastruktura

Ve Zlínském regionu, jako součásti Zlínského kraje, je dopravní infrastruktura (tak jako i v ostatních krajích ČR) ve srovnání s evropským standardem značně zanedbaná. I přesto ředitelství silnic a dálnic Zlínského kraje uvádí, že na základě průměrného hodnocení stavu povrchu silniční sítě ve Zlínském kraji se, oproti uplynulému roku, situace zlepšila a vykazuje již čtvrtým rokem trvale vzestupný trend. Ovšem v porovnání se zbývajícími třemi okresy Zlínského kraje bylo na území Zlínska zaznamenáno zhoršení stavu silnic oproti minulým obdobím. Zlínský kraj patří do skupiny nejvíce postižených regionů v oblasti silniční dopravy v rámci České republiky, což je dáno především tím, že zde doposud neexistuje napojení na dálniční síť a není zde vybudována ani dostatečná síť rychlostních komunikací. Celková délka silniční sítě je 2116 km.[12]

Zlínsko samotné nedisponuje jediným kilometrem dálnice. Nejintenzivnějším úsekem v regionu je trasa Zlín – Otrokovice, která je i přes řadu renovačních prací, jenž se snaží o její rozšíření, velkým problémem při cestování touto oblastí.

Pro Zlínsko je tedy stěžejní výstavba rychlostní komunikace R49, která by měla procházet napříč Zlínským krajem a měla by spojit Česko, napojením na dálnici D1, se Slovenskou republikou. Momentálně je v provozu 3 kilometry dlouhý severovýchodní obchvat Otrokovice, který byl zprovozněn 27. října 2006.[13]

Velmi dobře je na Zlínsku zajištěn systém městské hromadné dopravy, kterou zajišťuje společností Dopravní podnik Zlín – Otrokovice. Zároveň v této lokalitě funguje celá řada soukromých autobusových přepraveců zajišťujících pravidelná spojení v rámci regionu a organizujících také zájezdové cesty.

Hustota železniční sítě Zlínského kraje je, díky geografickým podmínkám, nejnižší ve srovnání s ostatními kraji České republiky – 359 km provozní délky železničních tratí (z toho je 276 km tratí celostátních a 83 km regionálních tratí), na nichž leží 120 železničních stanic a zastávek. Ovšem i přes to má vlaková doprava ve Zlínském kraji velkou perspektivu.[14]

Zlínskem prochází jedna ze dvou hlavních železničních tratí pro provoz mezinárodních rychlíků, expresů, vlaků Intercity a Eurocity. Tato trať má zde zastávky v Hulíně a Otrokovicích, a odtud se lze dostat do dalších míst regionu. Železniční páteř zde ovšem tvoří trať Vizovice - Otrokovice. Po zhruba 20 km kolejí tudy vlaky převezou denně přes 3.000 cestujících a zájem stále stoupá. Této trati je věnován i připravovaný projekt Českých drah, jenž předpokládá její modernizaci a již dříve zamýšlenou dostavbu tratě z Vizovic do Valašské Polanky. Cílem tohoto projektu je především zvýšení počtu osobních vlaků mezi Otrokovicemi, Zlínem a Vizovicemi a zároveň zavedení nových vlaků ze Zlína do Vsetína, Valašského Meziříčí a Horní Lidče. Současně bude umožněno vést přes Zlín dálkové vlaky osobní přepravy z Čech na Slovensko, což by značně prospělo Zlínskému kraji z hlediska zvýšení úrovně cestovního ruchu. Součástí plánů je i postupná elektrifikace a zdvoukolejení trati, která by měla být zahájena v roce 2009. Tato renovace by výrazně přispěla k zlepšení stavu životního prostředí a ke zvýšení počtu přepravených cestujících. Lidé ze Zlína by navíc při cestě do dalších velkých měst mohli cestovat již bez přestupů a čekání na výměnu lokomotiv.[14]

Velkým přínosem pro zkvalitnění železniční dopravy na Zlínsku bude vybudování plánovaného dopravního terminálu přímo ve Zlíně, který by měl být situován u hlavního vlakového nádraží, jenž je v současné době v katastrofálním stavu a rozhodně se neřadí mezi chlouby tohoto krajského města. V rámci tomto terminálu by došlo k propojení železniční, autobusové i městské hromadné přepravy, a tím k zjednodušení orientace jak místních obyvatel tak i tranzitních turistů Zlínského kraje. [15]

Obdobný rozsáhlý projekt je plánovaný i v nedalekých Otrokovicích, které jsou velmi důležitým dopravním uzlem tohoto území. Zde by měla být zahájena výstavba již v průběhu roku 2008.

Důležitá je však, z hlediska zvyšování komfortu cestujících, nejen revitalizace samotných tratí, ale rovněž vozového parku a nádražních stanic, jenž jsou vizitkou každé obce. Modernizace nádražních budov již byla dokončena ve stanici Otrokovice a modernizace a oživení čeká i nádražní stanice Zlín – střed a Luhačovice. Do roku 2013 by měl být doplněn a postupně nahrazen současný vozový park motorovými vozy Regionova a soupravami Desiro.[15]

Město Otrokovice je spojeno unikátní vodní cestou – takzvaným Baťovým kanálem s obcí Rohatec (Jihomoravský kraj). Tento kanál byl postaven v letech 1934 -1938 Tomášem Baťou za účelem přepravy lignitu, závlahy a zvýšení spodních vod zdejšího okolí. Kanál měří necelých 52 km. Polovina úseku využívá přirozené koryto řeky Moravy, druhá vede umělými kanálovými úseky. V současnosti je vyhledávaným cílem a využíván výhradně turisty, a to v období od 1. května do 28. října. V roce 2008 by měla být zahájena stavba plavební komory v Sudoměřicích. Po dokončení by měla být tato legendární vodní cesta prodloužena směrem do Hodonína (Jihomoravský kraj), kde je samostatný splavný úsek. Je zde možno využít nabídky individuálních programů, školních výletů, exkurzí, firemních akcí, svateb na lodi. Jsou pořádány pravidelné celodenní nedělní plavby vhodné i pro výlety s dětmi. Plavba umožňuje návštěvu skanzenu, zámku a zapůjčení kola na zpáteční cestu.

Sportovně-rekreační zařízení

Zlínsko se snaží svým trvale žijícím obyvatelům i návštěvníkům nabídnout celou škálu sportovně-rekreačních aktivit od lázní a koupališť, rozmanitých druhů přes fitnesscentra, tenisové, jezdecké kluby a golfové parky až po lyžování. Svou pozornost v současné době zaměřuje také na budování a modernizaci cyklostezek křižujících celé území této malebné oblasti.

Přímo v centru Zlínska láká celé rodiny k aktivnímu odpočinku Stezka zdraví na Tlusté hoře, která v sobě zahrnuje celou řadu rozličných sportovních aktivit – běh, cykloturistika, dětské hry, posilování a adrenalin v podobě lanové visuté lávky. Rovněž nad Lesní čtvrtí byla vybudována nová stezka Areál Lazy vhodná pro běh, cykloturistiku a turistiku. Zlín rovněž umožňuje sportovní vyžití prostřednictvím atletického stadionu, moderního zimního stadionu, golfového nebo squashového hřiště. Na Zlínsku se nezapomíná ani na plavec-

ky založené obyvatelstvo a turisty svou nabídkou celé řady umělých a přírodních nádrží v čele s moderním krytým bazénem ve Zlíně, jenž nabízí mnoho doplňkových služeb jako je fitness, sauna, pára, masáže, škola potápění, pravidelně pořádané plavecké školy pro školská zařízení i širokou veřejnost a plavání s kojenci. [29], [33]-[35]

Umělé nádrže v Lukovečku, v Malenovicích, v Otrokovcích a v lázních Kostelec u Zlína jsou vhodné zejména pro plavce, kteří si své koupání nedovedou představit bez adrenalínového vyžití v podobě vodních skluzavek a tobogánů. V Luhačovicích se nachází rozsáhlá přehrada, ve které je ovšem v posledních letech v letních měsících koupání pouze na vlastní nebezpečí z důvodu rozšířeného výskytu sinic a vodních řas.

Nejvyhledávanějším místem domácích i zahraničních turistů, a to nejen k léčení, ale i díky zážitkům spojenými se sportovními aktivitami zde nabízenými (tenis, squash, minigolf, kuželky, sauna, fitness a další) jsou lázně Luhačovice. Disponují rovněž moderním a kvalitně vybaveným sportovním areálem Radostova vhodným pro regeneraci profesionálních i amatérských sportovců (rybaření, vyjížďky na koních a další). [29], [33]-[35]

Ve Vizovicích se nachází naučná stezka skýtající na 7 zastavení s historickými a přírodovědnými zajímavostmi zdejší oblasti. Jižně od tohoto, vůní slivovice, proslaveného města je vybudována cyklostezka o délce 14 km.

V okolí Slavičima je vybudována řada naučných stezek a lesoparků, které představují přírodní a historické zajímavosti této lokality. Zdejší členité území láká k turistice i cykloturistice a proto zde byla vybudována hustá síť cyklostezek. [29], [33]-[35]

Zlínsko rovněž disponuje moderními tenisovými areály, kde se pravidelně pořádají turnaje, a to především ve Zlíně, ve Vizovicích a Otrokovcích.

Milovníkům bílých sportů je věnováno okolí Pozlovic, kde je k dispozici upravená běžecká stopa, ale zejména okolí Brumova-Bylnice, kde jsou vedle značených turistických tras udržované sjezdovky s lyžařskými vleky a taktéž udržované běžecké stopy. Přímo nad Zlínem je k dispozici 800 m dlouhý lyžařský svah s umělým povrchem. [29], [33]-[35]

4.2 Uherskohradištsko

4.2.1 Přírodní předpoklady

Uherskohradištsko leží v jihovýchodní části České republiky. Řeka Morava dělí toto území na dvě části. Západní část je menší částí s úpatím Bílých Karpat. Svou rozlohou se řadí na čtyřicáté místo v rámci okresů České republiky. Z celkové rozlohy připadá 61 % na zemědělskou půdu, 29,7 % lesy, 11,3 % vodní plochy, 6,1 % ostatní plochy a 1,9 % zastavěné území. [9]

Příroda této lokality je velice pestrá. Území pokrývají, jak horské louky a lesy, velké lužní lesy, rybníky, tak také vyprahlé vápencové skály. Nejvyšším vrcholem je Velká Javořina v Bílých Karpatech 970 m.n.m a naopak nejnižším bodem je hladina Moravy v Uherském Ostrohu 173 m.n.m.. Bílé Karpaty, které pokrývají východ Slovácka jsou pokryté druhově bohatými loukami se skupinami osamělých stromů. Na severozápadě se nacházejí bukové lesy Chřibů a Ždánického lesa, které skrývají kromě vzácných rostlin a živočichů také mnoho míst s krásnou vyhlídkou.[9], [11]

V kraji byl a je dodnes bezpočet místních pramenů a studánek s historickými pověstmi o své léčivé síle.

Mezi Uherským Hradištěm a Uherským Brodem, na pravém břehu řeky Olšavy, se rozkládá přírodní park Praktická vrchovina, jenž je významná zejména výskytem teplomilných živočichů. Součástí je i přírodní památka Terasy-Vinohradní, kde našly útočiště chráněné druhy motýlů (modrásek, ohniváček, otakárek feniklový a ovocný a řada dalších).[9], [11]

Tato oblast je velmi chudá na nerostné suroviny. V současnosti jsou využívána hlavně ložiska cihlářských hlín, šterkopísků a stavebního kamene. Z ostatních běžnějších nerostů se zde vyskytuje kalcit, sádrovec, limolit, křemen, křišťál, porcelalit, granát, pyrit, opál a další. [9]

Z hlediska klimatu spadá většina území do teplé oblasti s dlouhým suchým létem, teplým jarem a podzimem a krátkou mírnou až suchou zimou. Jen malá část Bílých Karpat se nachází v oblasti, která je typická krátkým vlhkým mírně chladným létem a dlouhou mírně vlhkou zimou. Průměrná roční teplota se pohybuje okolo 8 C° a průměrným ročním úhrnem srážek 615 mm.[9], [11]

Znečištění ovzduší této lokality způsobuje zejména automobilová doprava a velké zdroje znečištění, kterými jsou kotelny průmyslových a potravinářských podniků a kotelny obytných domů. Největšími zdroji znečištění v okrese jsou: Cukrovar Staré Město, Slovácké strojírny v Uherském Brodě, Centrální tepelný zdroj Uherské Hradiště, Let Kunovice, Colorklak Staré Město u Uherského Hradiště, TON Uherské Hradiště. Největší množství znečištění ovzduší je soustředěno do oblasti města Uherské Hradiště. Ke zlepšení této nepříznivé situace by měl přispět budování, zkvalitňování a celková modernizace dopravní infrastruktury.[18]

4.2.2 Kulturně-historické předpoklady

Uherskohradištsko patří k oblastem s evropskými kulturními tradicemi, je krajem „slunce a vína“ vyhlášeným svou pohostinností a živými lidovými tradicemi.

Tento region je obestřen bohatou historií, jenž sahá až do dávné minulosti. Již ve starší době kamenné toto území obývali pravěcí lidé, o čemž vypovídá řada archeologických nálezů v Bánově, Bojkovicích či Ostrožské nové Vsi. Je to kraj s bohatou a přitažlivou historií, která na nás dýchá doslova na každém kroku. Je to rovněž kraj národopisný, bohatý na vinohrady, starodávná poutní místa, krajové kulinářské speciality a v neposlední řadě i na množství historických pamětihodností.

Významnou součástí lidové kultury tvoří i památky lidové architektury reprezentované domy s malovanými žudry, stodoly, sýpky, vinné sklepy, budy a další. Mimo individuálních lokalit v obcích a městech hradištska je možno se pokochat ukázkami těchto staveb, v ucelené podobě, v celé řadě skanzenů.

Obdivovatelé památek a historie si zde jistě najdou mnoho poutavých objektů vyzývajících k zastavení a prohlídce. Připomeňme aspoň část těch nejznámějších a nejpřitažlivějších z nich. [9], [11], [27], [28] a [30]

- **Zámek Buchlovice** – jedná se o typickou barokní stavbu venkovského typu. Zámecký komplex tvoří dva objekty – dolní a horní zámek. K buchlovickému zámku neodmyslitelně přináleží zámecká zahrada a park anglického typu s řadou vzácných druhů dřevin, které představují jedny z našich nejvýznamnějších památek takzvané historické zeleně. Zámek i park jsou doplněny sochařskou výzdobou a dalšími ar-

chitektonickými prvky. Pravidelně každým rokem je zde prezentována sbírka fuchsií. Současně mohou návštěvníci navštívit místní prodejní zámeckou fonotéku popřípadě se zúčastnit některé z celé řady kulturních akcí.

- **Hrad Buchlov** – je umístěn na jednom z nejvyšších vrcholů Chřibů. Hrad je obohacen o bohatou přírodovědeckou sbírku. Široké veřejnosti je mimo prohlídky samotného objektu hradu zpřístupněna také vyhlídková věž a kaple svaté Barbory. Velkým lákadlem turistů je takzvaná lípa nevinny umístěná na vstupní terase. Na Buchtově se rovněž nachází unikátní sarkofág s mumii.
- **Velehrad** – patří k nejvýznamnějším poutním místům České republiky. Komplex zahrnuje Baziliku Nanebevzetí Panny Marie a kostel s pozůstatky románsko-gotických staveb. Sám papež Jan Pavel II, u příležitosti své návštěvy, věnoval Bazilice Zlatou růži, jež je vysokou poctou, kterou má jen několik křesťanských chrámů na světě. Velkým pokladem jsou zde umístěné chórové lavice zapsané do seznamu UNESCO. Každoročně vždy 5. července se zde koná hlavní cyrilometodějská pouť, jež je vyvrcholením týdenního festivalu **Dny lidí dobré vůle**. Tato je současně doprovázena bohatým programem od koncertů, přes bohoslužby až po ekologické přednášky a sportovní soutěže.
- **Archeoskanzen na Modré** – tato archeologická lokalita, představující velkomoravské opevněné sídliště středního pomoraví z 9. století, jež se nachází v lokalitě původního velkomoravského osídlení v těsném sousedství Velehradu, byla vyhlášena národní kulturní památkou. Archeoskanzen svou podobou v blízkosti poutního centra Velehradu má jistě do budoucna potenciál přilákat celou řadu návštěvníků, a to nejen z České republiky, ale i ze zahraničí. Díky nejrůznějším představením, naučným programům a výrobou tradičních výrobků, se návštěvníci mohou dozvědět více o Velkomoravské říši, která tvořila významnou kapitolu naší historie. Ve spolupráci Archeoskanzenu Modrá a Hoffmanova divadla v Uherském Hradišti vznikl projekt, jež má za cíl motivovat školy k výletům do této oblasti.

Na území uherskohradištska stojí za povšimnutí rovněž dvě významné městské památkové zóny a to: [9], [11], [27], [28] a [30]

- Městská památková zóna Uherské Hradiště (Památník Velké Moravy – základy kostela a hroby, zbytky hradních zdí z poloviny 15. století spolu s pozůstatky původního kamenného opevnění, „Matyášova brána“, dvě barokní kašny ze 17. a 18. století, pozdně gotická radnice, morový sloup, františkánský klášter, jezuitský kostel s kaplí svatě Anežky a další)
- Městská památková zóna Uherský Brod (barokní farní kostel Neposkvrněného početí Panny Marie, dominikánský kostel, barokní mariánský sloup, Panský dvůr, barokní kašna se sochou svatého Floriána, barokní Stará radnice a řada dalších)

K dominantám zdejší oblasti také patří památník Velké Moravy ve Starém Městě. Důstojným stánkem umění v Uherském Hradišti je bezesporu rekonstruovaná Galerie Slováckého muzea, kde ve stálé expozici máme možnost shlédnout skvosty výtvarného umění jihovýchodní Moravy spolu s výstavou českých i zahraničních umělců. Kulturní život muzea obohacují rozličná vystoupení a koncerty.[9], [11], [27], [28] a [30]

Posláním specializovaného muzea, jako vědecko-výzkumného dokumentačního střediska České republiky pro život a dílo J.A.Komenského, plní celostátně významné a návštěvníky vyhledávané Muzeum J.A.Komenského v Uherském Brodě. V prostorách tohoto muzea je možno shlédnout výstavy etnografického, historického i výtvarného umění a současně slyšet řadu vystoupení a koncertů. Významnými kulturními institucemi zdejšího okresu jsou, kromě již jmenovaných také Slovácké divadlo a knihovna B.B.Buchovana.[9], [11], [27], [28] a [30]

4.2.3 Společenské předpoklady

Do podvědomí řady návštěvníků se oblast uherskohradištsko zapsala jako synonymum folklóru a živých lidových tradic spolu s řemeslnou výrobou. Turisté mají možnost sledovat nejen hbité ruce šikovných řemeslníků, ale mohou si vyzkoušet i svůj vlastní um a zručnost. Lidové tradice se ovšem prezentují i formou folklorních akcí, které celoročně probíhají po celém území Slovácka. Nejedná se však pouze o akce národopisné, ale také církevní, kulturní, sportovní a společenské.[23]

Mezi nejznámější a zároveň nejstarší slavnosti se řadí **Jízda králů**. Nezapomenutelnou atmosféru průvodu královské družiny za doprovodu mnoha jezdců na vyzdobených koních a jejich originální vyvolávky si máme možnost vychutnat v obci Vlčnov pravidelně poslední neděli v měsíci květnu.

Tento region je pořadatelem řady zajímavých koncertů, festivalů a to nejen vážné hudby, ale i hudby etnické a světové.

Svou tradici si vytvořil i **festival hudebních nástrojů lidových muzik** vždy s vybraným tématickým zaměřením, za kterým se můžeme vypravit do Uherského Hradiště. Tisíce poutníků míří, již po staletí, na nejznámější poutní místo na Moravě – Velehrad, aby se zde zúčastnili **Národní cyrilometodějské pouti** konané pravidelně 5. července. Pout' sama je vyvrcholením týdenního festivalu **Dny lidí dobré vůle** s bohatým programem od koncertů přes bohoslužby až po ekologické přednášky a sportovní soutěže. [9], [23] a [30]

Nezapomeňme vzpomenout i, dnes již za hranicemi naší vlasti proslulou, **Letní filmovou školu** v Uherském Hradišti. Jedná se o originální kulturní akci, kde si návštěvníci přijíždějí především doplnit, rozšířit a zdokonalit svůj obzor v oboru kinematografie. Program tvoří projekce několika set celovečerních a krátkometrážních filmů, desítky besed a workshopů spolu s celou řadou doprovodných programů ve formě koncertů a divadelních vystoupení s nejrozmanitější tematikou a žánrem. Tato akce má značný vliv na zvýšení počtu návštěvníků Uherského hradiště a jeho okolí v období letních prázdnin.[9], [23] a [30]

Na území Uherskohradištska se nachází pozoruhodné reprezentační prostory, které nena-podobitelně dýchají folklorem, jež je možno využít k účelům kongresové a firemní turistiky, a to prostory Hotelu Buchlovice, Hotelu Velehrad a řada dalších. I přes to, že je zde možno tyto vzdělávací a firemní akce doplnit a zejména zpestřit atraktivními kulturními a historickými doprovodnými programy a bohatou nabídkou outdoorových aktivit za příznivé ceny nedaří se dostatečně tuto formu turistiky v tomto regionu naplnit a využít.[25]

4.2.4 Realizační a stimulační předpoklady

Dopravní infrastruktura

Nejdůležitější silnicí by v budoucnosti pro Uherskohradištsko měla být, v současné době budovaná, rychlostní silnice R55. Všechny úseky jsou ovšem stále pouze v rovině plánování a přípravných prací. Stav pozemních komunikací se, dle studie Ředitelství silnic a dálnic, v této lokalitě zlepšil. [13]

Provoz městské hromadné dopravy je v Uherském Hradišti a jeho aglomeraci zajišťován dopravní společností sídlící v Uherském Hradišti, a.s. sedmi autobusovými linkami.[17]

Touto oblastí prochází jedna ze dvou hlavních železničních tratí mezinárodních rychlíků, expresů, vlaků Intercity a Eurocity se zastávkami ve Starém Městě (touto pouze projíždějí) a Uherském Hradišti – „Severní dráha císaře Ferdinanda“ Přerov – Břeclav – Hohenau, která je v celé své délce součástí II.tranzitního koridoru Varšava – Bratislava. Další tratí, která navazuje na již zmíněnou a spojuje Uherskohradištsko se zbytkem Zlínského kraje je Staré Město u Uherského Hradiště – Vlárský průmysk. Železniční stanice Uherského Hradiště prošla rekonstrukcí v roce 2004. V nejbližší době by se měla rekonstrukce dočkat také stanice Staré Město u Uherského Hradiště a řada dalších stanic v menších obcích této lokality.[17]

Tato oblast Zlínského kraje je důležitá i z hlediska letecké přepravy. Nachází se zde totiž jediné veřejné vnitrostátní letiště v rámci tohoto kraje, a to v Kunovicích.

Spolu se Zlínskem se Uherskohradištsko snaží navázat na zašlou slávu Baťova kanálu. V dnešní době je prováděno velké množství revitalizačních programů na obnovu a modernizaci přístavních ploch a sanace tohoto kanálu, který je velkou devizou v oblasti cestovního ruchu pro tento region.

Sportovně-rekreační zařízení

Slovácko je jako stvořené pro aktivní dovolenou. Zdejší přírodní lokalita skýtá zajímavé terény pro pěší turistiku, cykloturistiku, jezdeckví na koni, možnosti plavby, rekreace u vody, rybaření, lov a horolezectví. Tuto nabídku vhodně doplňují taktéž možnosti lukostřelby, fitnesscenter, využití kurtů na squash, tenis a bouwingových drah popřípadě možnosti létání a seskoky padákem. Pro zimní sporty jsou vybudovány běžecké trasy i sjezdovky. Pro zvýšení návštěvnosti využívá tato lokalita i přítomnost chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty, v nichž vytvořili množství naučných stezek vhodných opět pro pěší a cykloturistiku. V obci Strání je možnost absolvovat tuto stezku i z koňského hřbetu popřípadě v zimních měsících na běžkách. [23], [30] a [33]-[35]

Na ranči v Buchlovicích popřípadě Uherčicích je možnost vyzkoušet westernové ježdění. V nejbližší době se plánuje vytvoření koňské stezky, která by propojila jednotlivé koňské stanice nejen na Slovácku.

Milovníci vodních sportů mohou využít například jezera v Ostrožské Nové Vsi, vodní nádrže v Buchlovicích-Smrad'avce nebo v Osvětimanech. Zde je, mimo plavání, možno zpestřit si pobyt u vody projížděkami na šlapadlech, lodičkách, surfu nebo jachtě. Mimo to je v okrese Uherské Hradiště vybudováno nemálo moderních koupališť, jež jsou vybaveny celou škálou doprovodných aktivit, a to přímo v Uherském Hradišti a Vlčnově, Perlou této lokality je moderní a v širokém okolí také jediný aquapark Delfín v Uherském Brodě. Slovácko je obdařeno mnoha vodními prameny, jejichž léčivé účinky jsou známy dokonce ve světě. Vzpomeňme zejména lázně Leopoldov v Buchlovicích a sirné lázně v Ostrožské Nové Vsi. [23], [30] a [33]-[35]

V Kunovicích je nabídka vyhlídkových letů v motorových i bezmotorových letadlech. Tato aktivita je zde doplněna speciální školou létání a parašutismu spolu s možností vyhlídkových letů v horkovzdušném balónu pro dvojice i skupiny. [23], [30] a [33]-[35]

Díky příznivým klimatickým i geografickým podmínkám se rybářské revíry Slovácka řadí k nejbohatším v rámci České republiky.

V této části Zlínského kraje jsou rovněž příležitosti k aktivnímu odpočinku prostřednictvím kvalitně vybavených sportovních center nabízejících bowlingové dráhy, kuželky, squash, tenisové kurty, volejbalová hřiště a další.

Uherskohradištsko se zaměřuje i na potřeby milovníků zimních sportů. Zdejší lyžařská střediska poskytují podmínky pro sjezdové lyžování, snowboarding i dostatek běžeckých tratí. Raritou je lyžařský areál v Němčičkách, jenž má nejnižše položený lyžařský svah ve střední Evropě. Dalšími lyžařskými středisky jsou Radějov, skipark Filipov, Koprník, Nezdenice, Břestek, Osvětimany, Stupava a Uhrice. [23], [30] a [33]-[35]

4.3 Kroměřížsko

4.3.1 Přírodní předpoklady

Území Kroměřížska se rozprostírá v západní části Zlínského kraje. Z geografického a geomorfologického hlediska lze tuto oblast rozčlenit na dvě významné části. První z nich je tvořena rovinou Pomoraví, která je součástí Hornomoravského úvalu patřícího k soustavě vněkarpatských sníženin. Druhá část je tvořena pahorkatinou hostýnských vrchů, jenž byly vyhlášeny oblastí klidu, a pohořím Chřiby, které jsou součástí Západních Karpat a patří k jejich nejzápadnějším výběžkům. Chřiby jsou současně relativně vyváženým ekologickým prostředím, což se projevuje v druhové pestrosti fauny s velkým podílem zvláště chráněných druhů jako je čáp černý, včelojed lesní, datel černý, některé druhy netopýrů a z bezobratlých za zmínku stojí výskyt kudlanky nábožné. V posledních letech se zde rozšiřuje i bobr evropský, a to přímo v okolí vodní nádrže Koryčany. Oblast Chřibů byla navržena k ochraně jako Evropsky významná lokalita v České republice. Nejvyšším bodem regionu je Kelčský Javorník 865 m.n.m. [9], [11]

Kroměřížsko se řadí k půvabným koutům naší vlasti, jejímž územím se táhne řeka Morava a krajina kolem ní je tvořena lužními lesy a úrodnými rovinami východní Hané protkané celou řadou menších říček a vodních toků, jako jsou Rusava nebo Malá Bečva. [9]

Toto území lze označit jako jedno z ekologicky nejstabilnějších, které se vyznačuje nadprůměrnou lesnatostí s převahou lesů přírodní dřevinné skladby. Rozkládají se zde mohutné lesní masívy. Ze vzácnějších rostlin zde máme možnost obdivovat například sněženu podsněžník, áron východní a řadu dalších.[11]

Přírodní jedinečnost této oblasti byla důvodem pro vyhlášení řady lokalit za národní památky, chráněná území a k vybudování velkého množství naučných stezek. Jednou z takto chráněných území Kroměřížska je národní památka **Chropyňský rybník**. Chráněné území zde tvoří rybník o výměře přes 20 hektarů, jenž je pozůstatkem soustavy rybníků, vybudo-

vanými v 16. století tamějšími pány z Ludanic. Touto přírodní rezervací rovněž vede naučná stezka okolo Chropyně.[9], [11]

Kroměřížsko se již od roku 1996 potýká, z hlediska ochrany ovzduší, s problematikou zvýšené koncentrace niklu v ovzduší a současně se zvýšenými hodnotami koncentrace oxidu siřičitého. Největšími zdroji znečištění jsou zde označovány: Chemická čistírna textilií a kožešin v Kroměříži a výroby a rozvod páry a teplé vody v Hulíně.[20]

4.3.2 Kulturní a historické předpoklady

Historie Kroměřížska se datuje již od dob počátků samotného lidstva. V katastru obce Karolin byl objeven staropaleolitický pěstní klín, jehož stáří se odhaduje na několik set tisíc let. Úbočí Chřibů bylo nalezištěm tisíce kamenných nástrojů z pozdějších období mladého paleolitu. Oblast Kroměřížska byla osídlena také nejstaršími zemědělci v dobách neolitu, o čemž svědčí významná naleziště z doby bronzové Hradisko u Kroměříže. Známý jsou rovněž i doklady života z doby nejstarších Slovanů, a to například v Lechoticích. Z období velkomoravského pocházejí pohřebiště na Tabarkách a u Libenčic. [4], [9]

Kroměřížský region je oblastí, kde se prolínají tři kultury. Jeho nížinatá část spadá do oblasti takzvané východní Hané, jejíž nejcharakterističtějšími prvky jsou pestré a bohaté hanácké kroje a nezaměnitelné nářečí. Svou pohostinností už si Hanáci dokázali získat řadu návštěvníků.

Kroměřížsko je oblastí s velkou budoucností pokud jde o rozvoj cestovního ruchu. Podíl na tom mají významné architektonické památky přímo v Kroměříži, která je právem nazývána „hanácké Athény“ – chrám svatého Mořice, kostel svatého Jana Křtitele, kostel nanebevzetí blahoslavené Panny Marie, arcibiskupský zámek, Květná a Podzámecká zahrada. Komplex zahrad a zámku v Kroměříži byl v roce 1995 zařazen mezi Národní kulturní památky České republiky a od prosince 1998 byly zapsány i na listinu světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO.[4], [27], [28] a [31]

Tento region může svým návštěvníkům nabídnout ještě celou řadu zajímavých míst jako je například Šachova synagoga v Holešově, která patří mezi nejvýznamnější památky v České republice. Jedná se dnes již o jedinou synagogu takzvaného polského typu, jež se v originá-

lu zachovala až do dnešní doby. V současnosti je zde, v jedné části, umístěna expozice Židé a Morava, seznamující návštěvníky s historií Židů na Moravě a židovskými památkami na území Moravy. Nedaleko synagogy se rozprostírá židovský hřbitov významný především tím, že se zde nachází hrob rabína Sabbatni be Metr Kohena (zvaného též Šach).[4], [9]

Numismatiky zajisté přiláká mincovna v Kroměříži, kde byly v létě roku 1666 vyraženy první zlaté medaile ve váze 100 dukátů. V roce 1998 zde byla otevřena expozice zachycující kroměřížské mincování a jsou zde vystaveny i nové pamětní ražby (například při příležitosti znovuotevření budovy mincovny nebo při zápisu do Seznamu světových památek UNESCO).[27], [28] a [31]

Jedinečný skanzen lidové architektury dokumentující život hanácké vesnice v období 18. a 19. století je k vidění v Rimicích. Nalezneme zde interiéry domů, dílnu vesnického sedláře, kovárnu a větrný mlýn holandského typu, jež byl v devadesátých letech převezen z nedalekých Bořenovic.[27], [28] a [31]

Obec Chropyně se může pochlubit raně barokním zámečkem. V prvním patře je umístěna stálá výstava zbraní z Třicetileté války, památník chropynského rodáka malíře Emial Filky a hudebního skladatele Emila Axmana. Zámek je spjat s proslulou pověstí o hanáckém králi Ječmínkovi. Součástí areálu je zámecký rybník, který je Národní přírodní památkou České republiky.[28] a [31]

Ke zhlédnutí rovněž stojí návštěva tří velkých muzeí: [4], [9], [27], [28] a [31]

- **Muzeum kroměřížska** – kde jsou instalovány dvě stálé expozice. První s názvem „Příroda a člověk“ podávající přehled o vývoji osídlení Kroměřížska. Druhou je Památník Maxe Švabinského.
- **Muzeum v Holešově** – byla zde zahájena stálá výstava v červenci 1998. V přízemí je výstava zaměřena na poznání Holešova od pravěku až po současnost, část je věnována zdejšímu zámku a holešovským osobnostem (F. Skopalovi, D. Svobodovi a jiným). Expozice prochází průběžně obměnou
- **Muzeum Rusava** – se pyšní unikátními dřevěnicemi – dvěma památkově chráněnými kostelíky. Ve výstavní síni jsou k vidění výtvarná díla zdejších umělců. Další

část muzea je věnována lidové kultuře a umění tamních mistrů výrobků, které neodmyslitelně patřily ke koloritu a dennodennímu životu rusavského lidu.

4.3.3 Společenské předpoklady

Kroměřížsko v současné době přitahuje pozornost díky řadě zajímavých společenských, kulturních a církevních akcí.

Milovníci rychlých kol mají možnost se, každoročně koncem června, pokochat na přehlídce veteránů, a to jak z řad motocyklů tak i automobilů, v Holešově. Zároveň je tato obec pořadatelem koncertů pod širým nebem a šermířského setkání v září.

Přitažlivost, krása a akustická dokonalost interiérů kroměřížského zámku je využívána k pořádání mnoha významných koncertů, kongresů a současně dokázaly upoutat pozornost řady tuzemských a zahraničních filmových štábů. Jeden z nejznámějších filmů, ztvárněných zde, je *Amadeus* režiséra Miloše Formana.

Hudba v Kroměříži byla vždy řazena na první místo, a tak není divu, že se zde dnes konají vyhlášené hudební festivaly navazující na hudební tradice této lokality. V průběhu léta rozezná toto město **Mezinárodní festival současného umění, Forfest** – festival zaměřený na duchovní hudbu, **Festival hudba v zahradách a zámku, Mezinárodní festival vojenských hudeb** a řada dalších. [4], [9] a [31]

Krásnou připomínkou folklorních tradic, nádhery lidových krojů, zpěvu a tanců východní oblasti Hané jsou **Národopisné slavnosti** ve Velkých Těšínech a **Hanácké slavnosti** konané každý lichý rok poslední neděli v květnu v obci Chropyně. Ani obec Holešov nezůstává v tomto směru pozadu a pravidelně pořádají **Hanácký den** – setkání tanečních a hudebních folklorních souborů. Je zde ovšem ještě jedna speciální akce, a to **letní festival židovské kultury**. [4], [9] a [31]

Každoročně na počátku června se koná v Hulíně **festival dětských dechovek**, kde se mohou návštěvníci přesvědčit, že lidové tradice a kulturu se neustále daří předávat mladší generaci, a tak uchovávat kulturní bohatství našich předků.

Obyvatelé tohoto úrodného regionu se po staletí věnovali zemědělství a tudíž není divu, že si zde, v obci Věžky, dávají, dvakrát do roku, dostaveníčko pěstitelé, zahrádkáři a kutilové na výstavní akci **Floria**. [4], [9] a [31]

Kroměřížsko se již dostává do povědomí firem i prostřednictvím možnosti pořádání nejrozmanitějších firemních a kongresových akcí ve velmi atraktivních a nadmíru reprezentativních prostorách například Arcibiskupského zámku, Společenského domu Sušil nebo Ranči v Kostelanech.[25]

4.3.4 Realizační a stimulační předpoklady

Dopravní infrastruktura

Kroměřížsko se také dosud nemůže pochlubit ani jedním kilometrem dálnice na svém území. To by se však mělo v blízké době (předpokládané zprovoznění stavby 2009) změnit, kdy by měl být úsek dálnice D1 protažen až do Kroměříže. Trasa dálnice bude vedena svojí jednou polovinou po stávajícím obchvatu Kroměříže.[13]

Na území okresu Kroměříž je zajištěna rovněž městská hromadná doprava. V rámci rekonstrukce nádraží v Kroměříži se počítá s vybudováním nového stanoviště této formy přepravy.

Oblastí Kroměřížska prochází, jak z pohledu nákladní dopravy tak zejména osobní dopravy, velmi důležitý železniční tah Přerov – Břeclav. I zdejší železniční doprava prochází postupnou celkovou rekonstrukcí a modernizací. Tato rekonstrukce zahrnuje také revitalizaci vozového parku a obslužných prostor souvisejících s vlakovou přepravou. Rekonstrukce vlakového nádraží a jeho okolí v Kroměříži by měla být dokončena v roce 2013. V rámci této revitalizace nádraží projde téměř kompletní výměnou kolejiště.[15]

Kroměřížsko disponovalo ještě do roku 2007 na svém území veřejným vnitrostátním letišťem v Holešově, které ovšem muselo ukončit svou činnost a ustoupit budoucnosti v podobě průmyslové zóny.

Sportovně-rekreační zařízení

Kroměřížsko není známo pouze kulturou a památkami, ale celou řadou sportovně-rekreačních aktivit. Přímo v Kroměříži je možno navštívit rekreační areál Bajda s tenisovými kurty, krytým bazénem s nabídkou masáží, solária, perličkových koupelí, párou, skokanského prkna a věže, sauny, možností kurzů plavání s kojenci a pokročilého plavání pro širokou veřejnost. Milovníci vodních sportů rovněž ocení možnost jachtingu, windsurfingu, přírodního koupání i kempování v areálu TJ vodní motorismu v Kroměříži. Po řece Moravě je možno projet se motorovým člunem a kombinovat pěší a cykloturistiku s půjčením lodí. Po celém území Kroměřížska je vybudováno i dostatek dalších umělých nádrží a krytých bazénů. Mezi nejpřitažlivější se řadí vyhřívané koupaliště s vodní skluzavkou, skokanským prknem a věží a tobogánem v Chropyni, v letech 2001-2002 rekonstruované koupaliště v Hulíně rovněž disponuje skokanským prknem a věží a rekreační oblast Rusava s vybudovanou skluzavkou a rozšířenou nabídkou sportovních ploch.[31], [33]-[35]

Kroměříž disponuje i horolezeckou stěnou, cykloturistickými trasami a 4 naučnými stezkami. Je zde i jedinečná příležitost prolétnout se ve sportovním letadle nad okolím. Naučnou stezku Okolo Chropyně v délce 3,5 km, která vede přírodní rezervací, lze absolvovat pěšky nebo na kole. Prochází tudy i moravská dálková cyklotrasa.[31], [33]-[35]

U turistů preferujících zimní sporty je v povědomí zejména lyžařské středisko Troják, které nabízí řadu sjezdovek včetně dětské sjezdovky se slalomem tvořeným pohádkovými postavkami. Středisko se snaží zaujmout pozornost pořádáním celé řady doplňkových akcí jako je škola lyžování a snowbordingu pod vedením školených odborných instruktorů, noční lyžování pod umělým osvětlením, víkendové lyžování s doprovodným programem v podobě karnevalů, zabíjaček a řady dalších aktivit. Ranč Kostelany nabízí školu westernového ježdění a spoustu dalších, vždy tématicky zaměřených, sportovních a kulturních aktivit.[31], [33]-[35]

4.4 Vsetínsko

4.4.1 Přírodní předpoklady

Vsetínsko zahrnuje území v povodí Vsetínské a Rožnovské Bečvy. Leží v podhůří Moravskoslezských Beskyd a Javorníků, které vytvářejí přirozenou hranici se Slovenskem. Přičemž Chráněná krajinná oblast Beskydy zaujímá rozlohu více než 555 km². Střed tohoto

regionu vyplňují Vsetínské vrchy, do jejichž nitra zasahují svými výběžky Vizovické, Hostýnské a Veřovické vrchy.

Vsetínsko láká své návštěvníky zejména neopakovatelnými přírodními scenériemi, hlubokými lesy a loukami se vzácnou květenou. Ovšem zdejší krajina nabízí ještě mnohem více – roubenou architekturu nebo pralesy. Je možno zde obdivovat krásy chráněného území „Dubcová“ s řadou vzácných rostlin. V horkých letních měsících najdou turisté osvěžení v rekreační **vodní nádrži Bystřička** (38 ha), jež získává vodu z říčky Bystřice v Novém Hrozenkově a Horní Bečvě.[4], [9], [27], [28] a [32]

Pod vrchem Hrachovec zve k toulkám přírodní rezervace **Galovské louky**, kde, poblíž usedlosti Kretů, roste památná lípa s obvodem 630 cm v jejímž kmeni byly v časech pronásledování evangelíků ukryvány vzácné knihy. Za zmínku stojí rovněž přírodní památka **Uherská**, představující jalovcovou pastvinu. Řadu obdivovatelů si najde i přírodní rezervace **Razula** typická svým jednobukovým porostem pralesovitého charakteru s příměsí smrku a javoru, výskytem vzácných a ohrožených rostlinných a živočišných druhů, jež se nachází v údolí Malá Hanzlůvka. Přírodní zvláštností je také jezírko v údolí Jezerné, které vzniklo následkem sesuvu půdy. Velkou zajímavostí na Valašskomeziříčsku je chráněná přírodní památka 9 metrů vysoký pískovcový útvar **Jarovská kula**. [4], [9], [27], [28] a [32]

V obci Jesenice, kde dosud stojí památný strom – dub letní s obvodem kmene 343 cm, najdeme chráněný zatopený lom **Vápenka**, jež vznikla jako pozůstatek dobývání železné rudy a vápence z dob 18. a 19. století. Nyní zde žijí raci i jejich zakrslé formy, také perločky nebo škeble říční. Vsetínské lesy jsou nejen plné hub a lesních plodů, ale zejména skýtají několik turisticky oblíbených dominant. Především jde o horu **Radhošť** (1129 m.n.m.), kde podle pověstí sídlí pohanský bůh slunce a války, pohostinnosti a plodnosti **Radegast**. Odtud vede cesta kolem sochy Radegasta k **Poustevnám**. K dalším známým cílům patří **Cáb**, **Soláň**, chata **Třeštík**, rozhledna **Parták**, pohraniční oblast **Kasárna**, **Portáš** a **Karolínka**. [4], [9], [27], [28] a [32]

Rybáři mohou vyzkoušet své štěstí ve vyhlášeném moderním rybářském středisku na **Lačnovských rybnících** a vyznavači vzácných kamenů zase v **Lačnovských skalách** známých jako naleziště jantarových kamínků. [4], [9], [27], [28] a [32]

Vsetínsko se řadí mezi území ČR, které se potýkají s problematikou překračování limitů 24 hodinové koncentrace oxidu siřičitého. Největšími zdroji znečištění v této lokalitě jsou výroba kovových konstrukcí a jejich dílů spolu s provozem odlévání kovů ve Valašském Meziříčí a výroba plastového zboží ve Vsetíně. Tato oblast není příliš postižena zátěží automobilové dopravy.[20]

4.4.2 Kulturně – historické předpoklady

Krajina v údolích okolo řeky Bečvy na moravsko-slovenském pomezí nebyla po dlouhá tisíciletí pravěku osídlena. Hornatý reliéf, hluboká zalesněná údolí a prudké vodní toky byly překážkou zemědělského osídlení. Stopy po pravěkém osídlení širšího okolí Vsetína jsou proto takřka zanedbatelné. První historické zprávy, které přinášejí o Vsetínsku listiny z let 1297-1308, se vztahují k samému začátku osídlování tohoto území. I přes tento ne příliš příznivý historický vývoj je možno, v rámci tohoto regionu, navštívit a pokochat se řadou historických a kulturních památek, které se místním lidem daří, velmi citelným a ohleduplným způsobem, uchovávat pro budoucí generace v nezměněné podobě.[9]

Vyhlášenou a historicky vyhledávanou lokalitou je Rožnovsko. Státisíce lidí každoročně putují do jedinečného **Valašského muzea v přírodě** v Rožnově pod Radhoštěm, kde je ve třech vesničkách – *Dřevěném městečku*, *Valašské dědině*, *Mlýnské dolině* systematicky soustředěn unikátní soubor roubených stavení ze všech koutů valašska, které dokumentují život zdejších obyvatel v minulých stoletích. V dřevěném městečku je umístěn **Valašský slavín**, kde jsou uloženy ostatky zakladatelů muzea bratří Jaroňků, ale i dalších významných osobností.[4], [9] a [32]

Rovněž **Pustevny** jsou oblíbeným cílem mnoha návštěvníků. Na Pustevnách můžeme shlédnout architektonické stavby jako Maměnka a Libušín, socha boha Radegasta a sousoší Cyrila a Metoděje.[9] a [32]

Samotné centrum Vsetínska, město Vsetín, se pyšní nádherným renesančním zámekem z počátku 17. století, v němž sídlí **Vlastivědné muzeum**. K vidění je zde ještě řada dalších památek včetně architektonicky cenných měšťanských domů nebo kostela Nanebevzetí Panny Marie. [4], [9] a [32]

Také mikroregion Valašskomeziříčsko-Kelčsko nadchne turisty svými pamětihodnostmi. Na kulturně-historické památky je zde nejbohatší město Valašské Meziříčí se svým památkově chráněným městským jádrem, barokním zámek Žerotínů, kostelem ze 14. století a dřevěným kostelem ze 16. století. Obec Lešná zase stojí za návštěvu zejména kvůli klasicistnímu zámku na způsob anglické vily s jedním z nejhodnotnějších zámeckých parků a oborou, sloužící zároveň jako Zoologická zahrada s dvěstěčtyřiceti druhy zvířat. [32]

Přímo v Kelči, ležícím na rozhraní Valašska a Hané, je městská památková zóna, kterou dotváří kostel svatě Kateřiny a domy na náměstí Osvoboditelů. Ale především je tato obec návštěvníky vyhledávaná díky původně pozdně gotickému zámku, jenž dominuje celému zdejšímu kraji.[32]

Před slovenskými hranicemi leží rozlehlá obec Velké Karlovice, kde se podařilo dochovat mnoho objektů původní roubené architektury. K nejvýznamnějším z nich patří roubený kostel Panny Marie Sněžné z roku 1754 s originální půdorysnou koncepcí a farou tvořící s kostelem jedinečný celek. Kulturním stánkem této lokality je Valašské národní divadlo.[4], [9] a [32]

4.4.3 Společenské předpoklady

Vsetínsko je oblastí vyhlášenou svým vztahem k lidovým tradicím a neopakovatelným krojům. A o tuto svou lásku k historii, kultuře a přírodě se snaží podělit s návštěvníky a turisty prostřednictvím mnoha kulturních a společenských akcí, jež jsou pořádány po celý rok v každém koutě tohoto území.

Punc kultury a vzdělanosti si nese město Valašské Meziříčí již od 19. století, kdy, díky mnoha školám a společenskému životu, získalo status „Valašské Athény“. Většina kulturních akcí se zde děje v okolí renesančního zámku, kde se konají divadelní představení, koncerty a, každoročně v červnu, poskytuje nezapomenutelnou kulisu hudebnímu festivalu **Valašský špalíček**. U příležitosti této akce se mohou návštěvníci zaposlouchat do etnické, lidové, folkové, ale i punkrockové hudby. [32]

Ovšem toto nejsou zdaleka jediné akce, které lákají turisty do zdejší části Zlínského regionu. Na přelomu března a dubna jsou vítáni milovníci rychlých kol na **Valašskou rallye**. V květnu následuje **Květinový jarmark**, který v polovině září vystřídá mezinárodní

folklorní festival **Babí léto**. A celý rok uzavírá, v listopadu, **Valašský krajkářský a řemeslný jarmark**. [32]

Od roku 1971 se, ve Zděchově v oblasti Horní Vsacko, pořádají známé motokrosově závody **Zděchovská grapa**. [32]

Rok co rok přichází mnoho poutníků do obce Zašová, proslaveného poutního místa Panny Marie, kde se konají **Mariánské pobožnosti a tradiční Zašovská pouť**. [32]

Pokud si chcete vychutnat původní lidové zvyky, obyčeje a kroje této jedinečné oblasti uděláte nejlépe když zavítáte do muzea v Rožnově pod Radhoštěm. Muzeum totiž nabízí celoroční program nazvaný **Valašský rok** s více než šedesáti folklorními pořady zaměřenými právě na tradiční řemeslo. [32]

Ani centrum Vsetínska, město Vsetín, nezahálí a na svém zámku pořádá řadu významných společenských akcí od koncertů, divadelních představení přes plesy až po přednášky.[4], [32]

Možností pro kongresovou a firemní turistiku jsou na Valašsku velmi pestré. Je zde nabídka propojit a obohatit tyto aktivity množstvím doprovodných programů jako je seznámení s historií tradiční výroby slivovice, wellness, sportovní a outdoorové aktivity, ale zejména možnosti relaxace v centru nádherné přírody. Pro takového reprezentační účely lze využít například prostory hotelu Laterna, Horal nebo Galik.[25]

4.4.4 Realizační a stimulační předpoklady

Dopravní infrastruktura

Co se týče kvality pozemních komunikací vyžaduje tato oblast, vzhledem ke svým klimatickým a geografickým podmínkám, největší náklady na údržbu, zkvalitnění a modernizaci silnic ve Zlínském kraji. Vsetínsko tento svůj „handicap“ vnímá jako jeden ze svých důležitých úkolů a velmi intenzivně se angažuje v zabezpečování údržby svých úseků silniční sítě. I proto se stav silnic daří již čtvrtým rokem zlepšovat.

Vsetínsko na svou rychlostní komunikaci R55 rovněž stále pouze čeká. Tato oblast je, co se týče úrovně silniční přepravy, nejzaostalejší v rámci celého Zlínského kraje.[13]

Ve Vsetíně je zajištěna městská hromadná přeprava dopravní společností sídlící ve Vsetíně, jež se zabývá také provozováním dálkové linkové dopravy a současně poskytuje i speciální službu cykloturistům této oblasti s neopakovatelnými přírodními krásami, a to přepravou cyklistů prostřednictvím Valašského cyklobusu.[21]

Z hlediska železniční přepravy je tato oblast Zlínského kraje velmi významná, neboť tudy prochází druhá hlavní železniční trať pro provoz mezinárodních rychlíků, expresů, vlaků Intercity a Eurocity, mající zastávky ve Valašském Meziříčí, Vsetíně a Horním Lidči. Je tudy rovněž vedena již zmiňovaná Baťova dráha a její plánovaná modernizace, revitalizace a dostavba z Vizovic do Valašské Polanky. Součástí tohoto velkolepého projektu je i vybudování tunelu před Valašskou Polankou. V nejbližších letech je plánovaná i rozsáhlá rekonstrukce nádraží ve Valašském Meziříčí. [14]

Sportovně-rekreační zařízení

Mikroregion Valašsko meziříčsko-Kelčsko nabízí kvalitně značené turistické trasy a v posledních letech zde vznikla ucelená síť cyklotras, jež navazují na stávající trasy z okolních regionů. Tato oblast Vsetínska je známá zejména svými léčebnými lázněmi na Jehličné. Rožnov pod Radhoštěm zve k navštívení prostřednictvím krytého bazénu, několika koupališti, minigolfem a možností jízdy na koni. Disponuje i vybudovanými naučnými stezkami.[32]-[35]

Město Zubří je vyhledáváno návštěvníky hledajícími aktivní vyžití na koupališti s ohřívanou vodou, celoroční kuželnou a krytou sportovní halou. Ve Vsetíně jsou vybudovány 2 koupaliště, městské lázně s krytým bazénem, zimní stadion, dva lyžařské areály, kuželna a další sportoviště. V údolí Semetínského potoka se nachází Autokempink s koupalištěm. Velmi důležitá je pro tuto oblast také turisty i místními obyvateli oblíbená přehrada (s možností kempování) Bystřička ve Valašské Bystřici, která, v zimních měsících nabízí k využití lyžařský vlek a zejména 2 skokanské můstky. [32]-[35]

Oblast Vsetínsko láká, díky krásám zdejší přírody, k turistice a cykloturistice. Je zde otevřena cyklostezka Bečva, naučná stezka okolo Vsetína a množství dalších upravených a značených běžeckých a cyklo tras. [32]-[35]

Velmi oblíbená, zejména mezi rodinami s dětmi, ale i těmi, kteří si rádi na okamžik svého dětství zavzpomínají, je asi patnácti kilometrová **naučná stezka Jana Karafiáta**, jež vede z Valašského Meziříčí až k údolní nádrži Bystřička. Na šestnácti naučných tabulích kladou kreslení broučci dětem otázky, přičemž odpovědi jsou uvedeny vždy na boční straně tohoto panelu. [32]-[35]

Vyznavači jízdy na koních a horolezectví by měli vyhledat mikroregion hornolidesčko.

V zimě jsou na Vsetínsku k dispozici lyžařské svahy a udržované běžecké stopy. V Dolní a Horní Bečvě jsou mezi lyžaři oblíbená střediska Pustevny a Radhošť. Zimní sportovní a rekreační areál Soláň patří díky vynikajícím sněhovým podmínkám k nejvýznamnějším lyžařským střediskům na Moravě. 5 km upravených sjezdových tratí poskytuje sportovní vyžití jak pro sjezdové lyžování, tak i pro snowboarding. Současně areálem prochází hlavní hřebenová běžecká trasa. Mezi návštěvníky z nedalekého Slovenska je nejvyhledávanějším lyžařským areálem Kohútka a rekreační středisko Portáš spolu s lyžařským areálem ve Vranči. [32]-[35]

Dalším populárním sportovním centrem jsou Velké Karlovice, jenž jsou v zimě rájem lyžařů. Zájemci běžeckého lyžování zde mohou využít nabídky bezmála 80 km dlouhých běžeckých tras, což je nejvíce na Moravě. V létě je tato oblast hostitelem pěších turistů a cykloturistů díky 5 okruhům značených cyklotras. Za návštěvu zde rozhodně stojí i dostihová dráha. [32]-[35]

5 ANALÝZA SWOT

Metoda SWOT analýzy je využívána za účelem sumarizace a zřehlednění poznatků získaných z předcházející analýzy předpokladů, v případě této práce, cestovního ruchu. Vychází z principů jednoduché, objektivní a výstižné prezentace silných a slabých stránek sledované oblasti a následném odvození možných příležitostí a ohrožení jejího budoucího rozvoje.

5.1 Přírodní předpoklady

5.1.1 Silné stránky

- Výhodná geografická poloha
- Dobrá kvalita životního prostředí
- Řada léčivých pramenů
- Rozmanitost terénu (kopce i roviny)
- Půvabná krajina vhodná pro venkovské formy turistiky
- Existence významných chráněných krajinných oblastí
- Rozmanitost a druhová bohatost vzácných rostlin a živočichů
- Tradice chovu koní

5.1.2 Slabé stránky

- Nedostatečné využití přírodního potenciálu kraje
- Zhoršení kvality vody některých přírodních koupališť

5.1.3 Příležitosti

- Projekty spolufinancované z fondů EU
- Změna způsobu vytápění průmyslových objektů i domácností
- Zlepšování způsobu čištění odpadních vod
- Budování aktivit postavených na tradici chovu ušlechtilých koní
- Zvýšený zájem o ekoturistiku, agroturistiku, venkovskou turistiku a cykloturistiku

5.1.4 Ohrožení

- Zhoršení životního prostředí vlivem narůstající intenzity automobilové dopravy
- Necitelná výstavba a tím narušení krajinného rázu zdejšího regionu
- Zhoršující se kvalita vodních ploch pro koupání

5.2 Kulturně – historické předpoklady

5.2.1 Silné stránky

- Bohatství a rozmanitost kulturních, historických a technických památek
- Výhodná etnografická poloha (setkání tří národopisných celků)
- Přítomnost archeologicky významných lokalit
- Existence památek zařazených do fondu UNESCO
- Stálé výstavní expozice, galerie a muzea rozličných žánrů
- Působení známých divadelních scén
- Množství církevních a židovských pamětihodností
- Citlivé zachování a udržování lidových tradic
- Dochování původní roubené architektury

5.2.2 Slabé stránky

- Nedostatečné využití kulturního a historického potenciálu kraje
- Špatný stav řady historických objektů

5.2.3 Příležitosti

- Významné kulturní aktivity
- Využití podpory EU
- Využití image významných osobností kraje v čele s Tomášem Baťou
- Využití kulturního a folklorního bohatství

- Nabídka historických budov k filmové tvorbě

5.2.4 Ohrožení

- Sílicí konkurence tuzemská i mezinárodní

5.3 Společenské předpoklady

5.3.1 Silné stránky

- Bohatství a rozmanitost kulturních a folklorních aktivit
- Pořádání akcí s mezinárodním obsazením
- Existence hvězdárny
- Tradice pořádání poutí, jarmarků a stále živých kulturně-folklorních tradic (př. Jízda králů)
- Rozmanitost festivalů a koncertů nejrůznějších hudebních žánrů
- Tradice filmové tvorby – známé filmové ateliéry
- Existence filmové školy a přítomnost university T. Bati

5.3.2 Slabé stránky

- Nedostatečné využití společenského potenciálu kraje
- Malý počet aktivit zaměřených pro rodiny s dětmi
- Slabé využití možností hvězdárny
- Vyřazení Barum Rallye z prestižní bodovací mezinárodní soutěže
- Slabá infrastruktura pro kongresovou a incentivní turistiku

5.3.3 Příležitosti

- Podpora významných společenských a sportovních aktivity
- Zvýšená poprávka po nových moderních produktech cestovního ruchu (kongresová, incentivní, venkovská turistika)

- Budování tradice nejrůznějších festivalů
- Propagace Jízdy králů v rámci EU
- Využití tradice filmové tvorby v kraji
- Využití tradice výroby slivovice

5.3.4 Ohrožení

- Zařazení konkurenčních automobilových soutěží do bodovací mezinárodní soutěže
- Konkurence tuzemských, ale zejména mezinárodních festivalů

5.4 Realizační a stimulační předpoklady

5.4.1 Silné stránky

- Hustá a značená síť turistických naučných stezek a tras
- Hustá a značená síť cyklotras
- Železniční napojení na Slovensko
- Dopravní uzel východu a západu
- Významná tradice lázeňství
- Přátelskost a vstřícnost místních obyvatel k turistům a návštěvníkům
- Existence Baťova kanálu
- Existence vnitrostátního letiště
- Absence větších turistických center
- Existence aquaparku
- Široká škála sportovního vyžití a aktivit
- Nabídka horské turisticky a možnosti kempování
- Široká škála kategorií ubytování
- V hotelích možnost ubytování přes internet

- Kvalitní propagační materiály
- Kvalitní propagace a prezentace na zahraničních a tuzemských výstavách a veletrzích

5.4.2 Slabé stránky

- Nedostatečná dopravní infrastruktura
- Nedostatečná infrastruktura cestovního ruchu = ubytovací kapacity
- Nedostatek ubytovacích zařízení nejvyšších kategorií
- Nedostatečné služby ve stravovacích zařízeních
- Nedostatečná nabídka produktů a produktových balíčků
- Špatná kvality stavu silnic a chodníků
- Nedostatečné parkovací možnosti
- Zánik vnitrostátního letiště v Holešově
- Chybí půjčovna jízdních kol

5.4.3 Příležitosti

- Propagace a rozšíření nabídky volnočasových a sportovních aktivit
- Rozvoj tradičního lázeňství
- Podpora rozvoje vinařské turistiky
- Vstup ČR do EU (využití fondů EU)
- Tvorba množství projektů na podporu rozvoje cestovního ruchu
- Zlepšování kvality stavu silnic a chodníků
- Budování parkovacích zón
- Budování rychlostních komunikací
- Modernizace a napojení cyklotras na cyklotrasy okolních regionů
- Zprovoznění informačního portálu Zlínského kraje
- Využití chátrajících zemědělských usedlostí

- Modernizace, revitalizace a postupná elektrifikace železniční sítě
- Využití železniční dopravy k vyhlídkovým a panoramatickým jízdám
- Vytvoření těsné spolupráce v oblasti cestovního ruchu se sousedními regiony a se Slovenskem
- Využití potenciálu Baťova kanálu

5.4.4 Ohrožení

- Sílící pozice a rozvoj konkurenčních regionů
- Devastace současných komunikací jejich nadměrnou zátěží
- Podcenění kvalifikační a profesní přípravy odborníků v oblasti cestovního ruchu
- Podcenění významu rozvoje cestovního ruchu pro vývoj malého a středního podnikání (nárůst velkých nákupních center)
- Ztráta prestiže dostihových závodů ve Slušovicích
- Podcenění významu koordinace v oblasti cestovního ruchu
- Nedostatečná připravenost na čerpání zdrojů z fondů a programů EU v oblasti rozvoje cestovního ruchu

6 NÁVRHY MOŽNÝCH ŘEŠENÍ ROZVOJE ZLÍNSKÉHO KRAJE V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU

6.1 Přírodní předpoklady

Zlínský kraj se může pyšnit rozmanitou škálou přírodních lokalit, které může svým návštěvníkům nabídnout. Disponuje doposud relativně čistou přírodou horských oblastí i krásnými scenériemi nížin s rozsáhlou škálou vodních ploch.

S odvětvím cestovního ruchu je neodmyslitelně spjata otázka ochrany životního prostředí. V zájmu udržitelného rozvoje této lokality je velmi důležité zabývat se modernizací a změnou způsobu vytápění průmyslových objektů i domácností a zlepšováním způsobu čištění odpadních vod, a tím napomoci zlepšení stavu životního prostředí a zachování existence vzácných rostlin a živočichů, kteří se na tomto území vyskytují. Tuto problematiku ovšem nelze, zcela logicky, vyřešit jednorázovou akcí nebo projektem, ale vyžaduje neustálou a soustředěnou pozornost v dlouhodobém časovém horizontu. Otázkou ochrany životního prostředí se Zlínský kraj velice intenzivně zabývá a v tomto trendu hodlá také pokračovat do budoucna, o čemž svědčí množství realizovaných projektů a v současnosti připravovaný projekt „Rekonstrukce druhově bohatých lučních společenstev ve Zlínském kraji.“

I přes narůstající počet umělých vodních koupališť jsou stále v oblibě a častým cílem turistů a návštěvníků přírodní vodní plochy vhodné ke koupání, které region nabízí. Bylo by proto přínosné podnikat kroky ke zlepšení kvality vod těchto přírodních koupališť, které se v posledních letech potýkají s výskytem sinic a vodních řas, jež jsou příčinou poklesu návštěvnosti těchto dříve velice oblíbených a vyhledávaných oblastí.

6.2 Kulturně – historické předpoklady

Velký výběr z rozmanitých kulturních, historických, archeologických, technických a církevních památek a pamětihodností, které se na území Zlínského kraje nachází vytváří z této lokality velmi přitažlivou oblast se značným potenciálem cestovního ruchu. Tento potenciál spolu s rozsáhlým kulturním a folklórním dědictvím není však stále dostatečně

využit. Řada památek je v nevyhovujícím technickém stavu, který omezuje jejich zpřístupnění široké veřejnosti. Je třeba se zaměřit na údržbu těchto památek, ale i na vytvoření doprovodných kulturních a společenských aktivit, které by obohatily jejich prohlídku.

6.3 Společenské předpoklady

Zlínský kraj je velice bohatý na pořádání kulturních a folklorních akcí, které by bylo vhodné obohatit více o aktivity zaměřené na rodiny s dětmi. V dnešní době, kdy je v České republice zaznamenána zvýšená porodnost je takto zaměřených akcí v regionu velký nedostatek, a to i v době prázdnin v průběhu školního roku, kdy rodiny s dětmi hledají místa, kde by, společně se svými potomky, příjemně strávili volný čas.

Aby bylo možno dostatečně zužitkovat folklorních a kulturně-společenských aktivit regionu je třeba zviditelnit tuto nabídku vhodnou prezentací a propagací a upoutat tak pozornost všech potenciálních návštěvníků. V dnešní počítačové době k tomuto účelu velmi napomáhá internet, čehož využívá i Zlínský kraj vytvořením a uvedením do provozu nového portálu zaměřeného na tuto oblast kulturního a společenského dění ve zdejší lokalitě. Do budoucna je nutno se soustředit na průběžnou aktualizaci tohoto portálu, která umožní zachování zájmu široké veřejnosti vedoucí ke zvyšování prestiže kraje v oblasti cestovního ruchu.

Zlínský kraj je schopen nabídnout širokou škálu reprezentativních budov, sálů a prostor poskytujících kvalitní zázemí pro pořádání nejrůznějších akcí v rámci kongresové a incentívni turistiky. V současnosti však nejsou kapacity a možnosti těchto prostor dostatečně využity. Je třeba tyto objekty vhodným způsobem nabízet. K tomuto účelu by měl napomoci nový portál zaměřený na tuto velice lukrativní formu turistiky pro oblast Východní Moravy, který by uveden do provozu jako projekt Zlínského kraje ve spolupráci s Evropskou unií propagací Zlínského kraje. I zde je nutno zdůraznit potřebu průběžné aktualizace tohoto internetového propagačního zdroje.

6.4 Realizační a stimulační předpoklady

Oblast těchto předpokladů je ve Zlínském kraji, podle mého názoru, stejně jako názoru řady návštěvníků zdejšího kraje, chápána jako velmi problematická, vyžadující velké úsilí na jejich zlepšení.

Nejdůležitější otázkou je vybudování kvalitní dopravní infrastruktury, a to zejména výstavbou rychlostních komunikací a jejich napojení na stávající síť v rámci České Republiky. V tomto směru je důležité se zaměřit i na zlepšení stavu silnic, chodníků a šetrné budování odpovídajícího počtu parkovacích ploch.

Zejména oblast Vsetínska eviduje v dnešní době velké množství dostatečně nevyužívaných lokálních železničních tratí, které by bylo možno znovu oživit a využít k zavedení provozu panoramatických a výletních vlaků v nitru této malebné přírodní oblasti (s možností drobného občerstvení), což by mohlo upoutat pozornost mnoha poutníků, turistů a návštěvníků hledajících takovou formu aktivního odpočinku a rekreace.

Zejména zahraniční návštěvníci vnímají jako velice negativní fakt ve Zlínském kraji nedostatek hotelů vyšší kategorie. Tato problematika je částečně v řešení prostřednictvím výstavby hotelu se čtyřmi hvězdičkami v centru města Otrokovice. Vzhledem k pořadatelskému a budování tradice řady významných kulturních a sportovních akcí s účastí mezinárodně známých osobností v tomto regionu je třeba se zaměřit na vybudování dalších podobných staveb, případně na modernizaci stávajících hotelů na hotely vyšší kategorie.

Hustota turistických a cyklistických tras a jejich značení je na území Zlínského kraje v porovnání s ostatními kraji ČR průměrná. Vzhledem k sílícímu zájmu o tuto formu sportovního vyžití je třeba se zaměřit na zlepšení stavu těchto tras a jejich propojení s okolními regiony. Jako součást rozvoje cykloturistiky by bylo vhodné vybudování půjčoven jízdních kol, kterých je v této lokalitě nedostatek. Současně by bylo přínosné zmapovat tento region se zaměřením právě na rozvoj cykloturistiky. Zpřehlednit tyto trasy vytvořením informačního systému orientovaného na tuto oblast turistiky. Analyzovat lokality vhodné k vybudování nových tras včetně možností jejich obohacení (včetně těch stávajících) o do-

provodné aktivity soustředěné na rodiny s malými dětmi, seniory případně handicapované turisty a návštěvníky.

Z hlediska rozvoje cestovního ruchu je nezbytná dokonalá a propracovaná prezentace a propagace. Ve Zlínském kraji je třeba rozšířit síť cestovních kanceláří, agentur a infocenter, které by nabídli produkty a produktové balíčky specializované přímo pro oblast Zlínského kraje. Tyto infocentra je třeba dostatečně v místě svého působení identifikovat a přizpůsobit provozní dobu tak, aby byly schopny plnit dostatečně svou informační a poradenskou funkci zejména pro turisty a návštěvníky, jenž zavítají do našeho regionu.

Z dlouhodobého hlediska je důležité budování spolupráce v oblasti cestovního ruchu se sousedními regiony a se Slovenskem.

ZÁVĚR

Cestovní ruch je velice hospodářsky významné odvětví, jenž má schopnost přispět k výraznému rozvoji jednotlivých regionů a tím následně celého státu a společnosti. Cílem mé práce bylo upozornit na jedinečnost Zlínského kraje a jeho potenciál v oblasti cestovního ruchu. Prostřednictvím analýzy dílčích předpokladů cestovního ruchu jsem se snažila postihnout neocenitelné klady, ale zejména upozornit na současné nedostatky a najít vhodné řešení k jejich odstranění.

Zlínský kraj láká své návštěvníky zejména rozmanitou škálou přírodních, kulturních, historických a folklorních památek. Svou schopností nabídnout doposud relativně čistou přírodu horských oblastí poskytujících zázemí k celoroční turistice, významnými lázněmi v Luhačovicích, poutními místy a také řadou folklorních a kulturních akcí odrážejících ráz tří národopisných celků.

Velmi pozitivní, z hlediska prezentačních a propagačních možností tohoto regionu v oblasti cestovního ruchu, je vytvoření a uvedení do provozu nového portálu Zlínského kraje, který poskytne ucelený přehled o možnostech tohoto kraje v oblasti cestovního ruchu, a tím přispěje ke zvýšení počtu potenciálních návštěvníků.

Aby mohl být tento potenciál Zlínského kraje v dostatečné míře využit a naplněn je třeba zajistit kvalitně fungující dopravní infrastrukturu a infrastrukturu cestovního ruchu v podobě dostatečného počtu ubytovacích a stravovacích zařízení. Tyto podmínky rozvoje cestovního ruchu nejsou doposud ve Zlínském kraji zcela naplněny. Z pohledu dopravní infrastruktury je za nejvíce problematickou oblast všeobecně považovaná neexistence rychlostních komunikací a dálnic.

V oblasti ubytovacích služeb tkví nespokojenost návštěvníků, zejména těch zahraničních, v existenci nízkém počtu hotelů vyšších kategorií, které dovedou poskytnout nadstandardní služby.

Hustota turistických a cyklistických tras je na území Zlínského kraje v porovnání s jinými kraji České republiky průměrná a doposud existující izolovaně bez návaznosti na trasy okolních regionů.

Mezi negativní faktory řadím rovněž slabou koordinaci subjektů cestovního ruchu a jejich celkový velmi malý počet v této lokalitě.

Tvorba a realizace koncepčních opatření by měla být jedna ze základních činností krajského úřadu. Zlínský krajský úřad se touto problematikou intenzivně zabývá, o čemž svědčí stanovené základní priority, od nichž se odvíjí programy na podporu rozvoje cestovního ruchu.

Věřím, že pokud zlínský krajský úřad bude sledovat tyto priority a úspěšně naplňovat navržené programy vypořádá se s dosavadními překážkami a jedinečnost a krásu Zlínského kraje přijde do budoucna obdivovat větší množství návštěvníků, kteří se sem budou i v dalších letech rádi vracet.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] HORNER, S., SWARBROOKE, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 2003. 488 s. ISBN 80-247-0202.09.
- [2] MALÁ, V. a kolektiv. *Základy cestovního ruchu*. 1.vyd. Praha: Oeconomica, 2002. 98 s. ISBN 80-245-0439-1.
- [3] MALIŇÁK, J. *Zlínský kraj: města a obce Zlínského kraje, tradice, historie, památky, turistika, současnost*. Rožnov pod Radhoštěm: PROXIMA Bohemia, 2003. 303 s.
- [4] *Zlínský kraj* [online]. 2007 [cit 2008-02-04]. Dostupný z WWW: < <http://www.kr-zlinsky.cz/>>
- [5] *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. 1996-2008 [cit 2008-01-29]. Dostupný z WWW: < <http://www.mmr.cz/>>
- [6] *Czech Tourism* [online]. 2003 [cit 2008-02-05]. Dostupný z WWW: < <http://www.czechtourism.cz/>>
- [7] *Český statistický úřad* [online]. 2008 [2008-02-12]. Dostupný z WWW: < <http://www.czso.cz/>>
- [8] *Business Info* [online]. 1997-2008 [cit 2008-01-27]. Dostupný z WWW: < <http://www.businessinfo.cz/>>
- [9] *Zlínský kraj net: regionální informační portál* [online]. 2001-2008 [cit 2008-02-04]. Dostupný z WWW: < <http://www.zlinskykraj.net.cz/>>
- [10] *Mrjv* [online]. 2008 [cit 2008-01-14]. Dostupný z WWW: < <http://www.jiznivalassko.cz/>>
- [11] *Zlín.cz – informační server* [online]. AVONET, 2004 [cit 2008-01-25]. Dostupný z WWW: < <http://www.zlin.cz/>>
- [12] *Ředitelství silnic Zlínského kraje* [online]. 2008 [cit 2008-02-13]. Dostupný z WWW: < <http://www.rszk.cz/>>
- [13] *Ředitelství silnic a dálnic ČR* [online]. 2008 [cit 2008-02-13]. Dostupný z WWW: < <http://www.rsd.cz/>>

- [14] *České dráhy, a.s.* [online]. 2007 [cit 2008-02-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.ceskedrahy.cz/>>
- [15] *Zel Page* [online]. 2001-2008 [cit 2008-02-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.zelpage.cz/>>
- [16] *Zlín* [online]. 2005 [cit 2008-02-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.mestozlin.cz/>>
- [17] *Společnost pro veřejnou dopravu* [online]. 2002-2006 [cit 2008-02-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.spvd.cz/>>
- [18] *Informační centrum Uherské Hradiště* [online]. 2004 [cit 2008-02-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.hradiste.cz/>>
- [19] *Vodovody a kanalizace Kroměříž, a.s.* [online]. 2007 [cit 2008-02-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.vak-km.cz/>>
- [20] *Český hydrometeorologický ústav* [online]. 2008 [cit 2008-02-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.chmi.cz/>>
- [21] *Vsetín* [online]. 2008 [cit 2008-02-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.vsetin.cz/>>
- [22] *Vodovody a kanalizace Vsetín, a.s.* [online]. 2005-2007 [cit 2008-02-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.vakvs.cz/>>
- [23] *Úplný průvodce Slováckem* [online]. 2003-2004 [cit 2008-01-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.slovacko.cz/>>
- [24] *Centrála cestovního ruchu Východní Moravy* [online]. 2008 [cit 2008-03-03]. Dostupný z WWW: <<http://ccr.vychodni-morava.cz/>>
- [25] *Portál kongresové a firemní turistiky Východní Moravy* [online]. 2008 [cit 2008-03-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.metinzlin.cz/>>
- [26] *Euroagentur* [online]. 2007-2008 [cit 2008-03-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroagentur.cz/>>
- [27] DVOŘÁČEK, P. *Multimediální encyklopedie: 300 nejkrásnějších historických památek ČR* [CD-ROM]. 2004

-
- [28] GREGOROVIČOVÁ, Z., ŽŮREK, Z. *Multimediální encyklopedie: Národopisné regiony Čech a Moravy* [CD-ROM]. 2004
- [29] Turistický průvodce regionem Zlínsko a Luhačovicko – propagační literatura
- [30] Turistický průvodce regionem Slovácko – propagační literatura
- [31] Turistický průvodce regionem Kroměřížsko – propagační literatura
- [32] Turistický průvodce regionem Valašsko – propagační literatura
- [33] Léto plné rozmanitosti – propagační literatura
- [34] Lyžování pro každého – propagační literatura
- [35] Kraj lázní a relaxace – propagační literatura

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČCCR	Česká centrála cestovního ruchu.
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
HPH	Hrubá přidaná hodnota
m. n. m.	metrů nad mořem
NUTS II	územní jednotka
TJ	tělovýchovná jednotka
UNESCO	Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu
USD	americký dolar – měna
WTO	Světová organizace cestovního ruchu
UNICEF	Dětský fond OSN
OSN	Organizace spojených národů

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1 – devizové příjmy České republiky z cestovního ruchu [8]</i>	<i>19</i>
<i>Obr. 2 – devizové příjmy z cestovního ruchu a výdaje na cestovní ruch [8]</i>	<i>20</i>
<i>Obr. 3 - Vývoj počtu ubytovacích zařízení ve Zlínském kraji [7]</i>	<i>40</i>
<i>Obr. 4 - Vývoj počtu hostů v ubytovacích zařízeních [7]</i>	<i>41</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1 – Hlavní ukazatele národního hospodářství v letech 2003-2005 [7]</i>	<i>21</i>
<i>Tab. 2 - Hromadná ubytovací zařízení cestovního ruchu podle kategorií a okresů Zlínského kraje [7]</i>	<i>39</i>
<i>Tab. 3 – Zařízení poskytující stravovací služby na Zlínském kraji [24].....</i>	<i>41</i>